

Onderwijskwaliteit belangrijker dan levensbeschouwing

Studenten bereid 'K' van de KUL te laten vallen

Onderdagavond is op de algemene vergadering van Kringraad, de Lokogeleiding die zich over onderwijsaangelegenheden buigt, beslist dat een optimale rationalisering van het hoger onderwijs niet gehinderd mag worden door ideologische beslommingen. Koncreet wil dat zeggen dat de Leuvense studenten bereid zijn om het katholieke aspect van de KU Leuven te laten varen, mocht die 'K' een verbetering van de onderwijskwaliteit in de weg staan. Die op zijn minst opmerkelijke beslissing werd genomen in het kader van de vorming van een studentenstandpunt over het rapport-Dillemans.

tisch' hoger onderwijs. Pluralisme wordt daarbij wel eerder minimalistisch ingevuld. Kringraadvoorzitter Ludwig Deweghe legt uit: "Pluralisme staat voor: 'elk levensbeschouwelijk vak aan elke unief'. Met andere woorden: in Gent moet je godsdienst kunnen volgen, in Leuven moet bijvoorbeeld zedenleer aangeboden worden als mogelijk alternatief voor vraagstukken uit de godsdienstwetenschap, dat dan niet langer verplicht is. De term 'pluralistisch' slaat dus niet op het zogenaamde *verborgen leerplan* dat nu overal latent aanwezig is en dat ervoor zorgt dat je aan de KU Leuven vakken volgt die op een katholieke leest geschoeid zijn, of aan de VUB vakken die op een vrijzinnige manier zijn ingevuld."

Historisch

Besluiten worden in een bepaalde retoriek al gauw historisch genoemd, maar in dit geval lijkt dat predikaat toch wel terecht. Nooit eerder — het Napoleontische tijdperk even buiten beschouwing gelaten — werd de katholieke inspiratie van deze universiteit zo sterk bevestigd. Al moet daarbij wel duidelijk gesteld worden dat het de studentenbeweging niet zozeer om een eventuele afschaffing van de 'K' zelf te doen, is dan wel om een consequent doortrekken van de lijn die wordt uitgezet in het al genoemde rapport dat erector Dillemans opstelde voor minister van Onderwijs Luc Van den Bossche. Daarın stelt de auteur expliciet dat enkel de kwaliteit van het onderwijs een richtlijn mag zijn bij de rationalisering van het universitaire aanbod. Andere argumenten — bijvoorbeeld van regionale, historische of ideologische aard — worden in dat perspectief niet in aanmerking genomen. "Maar die partikuliere (neven-)doelstellingen, zeg maar belangen, mogen in het debat niet meer doorwegen. Ook hier is er plaats voor een nieuwe politieke cultuur. We moeten oog hebben voor het algemeen Vlaams welzijn, wat goed is voor Vlaanderen als een globale edukatieve ruimte", staat in de inleiding van het rapport-Dillemans te lezen.

De studentenbeweging wil nu wel eens weten in welke mate de betrokken partijen

24-urenloop pagina 8 en 9.

(foto Maarten Timmermans)

bereid zijn om hun woordelijke overtuiging de kaart van de optimalisering te trekken, in beleidsdaden om te zetten en om voluit **vervolg op p. 2**

binnenin

Witte Mars

6

Onze Vader die afwezig zijt, onthelld zij die ik van de kul, uw wit kommittee kome, uw wil geschiede, zowel in de kelder als op aarde. Geef ons heden ons dagelijks schandaal en vergeef ons onze perversiteiten, gelijk ook wij vergeven aan onze Watholet en leid ons niet tot het goede maar verlos ons van semester-eksamens.

IJsseling

7

Wees gegroet Diana, vol van genade. Dodi zij met u, gezegend zijt gij boven alle kaarsen, en gezegend is de vrucht van uw lichaam, de foto. Wees gegroet, Diana, koningin der harten, bid voor ons, arme paparazzi. Klik.

Klapstuk

11

Jean-Lucse gaat biechten bij Godfried: "Eerwaarde, ik te veel aan de 3% gedacht, en te weinig aan de arme kindjes. Ik heb alles zelf gedaan, en het Parlement zijn werk afgepakt. Ik heb Van den Brande nog altijd niet vermoord en ik heb te weinig Renaultarbeiders een kaartje geschreven om hun sterkte te wensen." "I is niet zo erg," zegt Godfried, "ik heb gezien daddegiel uw beste gedaan et, zeg maar vijf 'geen kommentaars' op en trek zeven keer uw broek op."

Staatsekreteraris Peeters pleit voor hervorming studiefinanciering

In een interview met Veto verklaarde staatsekreteraris voor Veiligheid, Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu Jan Peeters (SP) zich voorstander van een grondige hervorming van het studietoelagesysteem. Peeters blijkt gewonnen voor de invoering van een volwaardig studietoelagenstelsel: "Een studiebeurs nu is slechts een beperkte tussenkomst om extra kosten die studeren met zich meebrengen op te vangen. Dat is dus geen vervangingsinkomen. Maar niets zegt dat dat zo moet blijven. In veel landen kan een studiebeurs voor behoeftige studenten perfect een vervangingsinkomen zijn. Ik wil daarvoor pleiten", aldus de staatsekreteraris. Peeters kloeg verder ook nog aan dat in de huidige situatie de verantwoordelijkheid van de onderwijssector afgewenteld wordt op het bijstandstelsel: "Het probleem van studenten die hun opleiding niet zelf kunnen bekostigen, wordt verlegd naar het veld van de solidariteitsbijdrage. Het probleem moet aangepakt worden daar waar het zich stelt en dat is binnen de sociale sektor van het onderwijs zelf." Aanleiding voor het interview was een recente studie van het Centrum voor Sociaal Beleid van de Antwerpse Ufsia, waaruit gebleken is dat het aantal jongeren in de bijstand op zes jaar tijd meer dan verdrievoudigd is. Een belangrijke faktor in die verhoging is de toename van het aantal studenten dat een beroep moet doen op het OCMW om zijn studies te betalen. Het volledige interview is te lezen op p. 5. (be)

GROEP T INGENIEURS MET VISIE
INDUSTRIËLE HOGESCHOOL LEUVEN

Campus Vosalius • Vosaliusstraat 13 • 3000 Leuven • Telefoon 016/30 10 30 • Fax 016/30 10 40 • E-mail groept@groepst.be

Politieke kafees: tussen drank en discussie

Menig revolutie — die er nooit kwam — is al voorbereid op kafee. Omdat de uitvoering en de beweegredenen de volgende dag nogal eens vergeten waren, wegens te veel drank, wil men nu de politieke foogpraat beter organiseren. Vanuit de vaststelling dat Vlaanderen wel een Bier- en kafeekultuur heeft, maar geen debatkultuur, wil men het eerste gebruiken om het tweede te stimuleren. Dit gebeurt in de politieke kafees. In het Franstalig landsgedeelte kennen deze politieke kafees al jaren succes. Sinds vorig jaar willen de jongerenorganisaties TriAngel en het Centrum voor Politieke Vernieuwing (de mensen van de D-dag, weet u wel) dit concept wortel laten schieten in Vlaanderen. Ook dit jaar gaan ze daarmee verder in Gent, Brussel en Leuven.

De bedoeling is dat er rond bepaalde thema's gediscussieerd wordt tussen pot en pint. De onderwerpen worden door de deelnemers zelf vastgelegd tijdens een 'Wisovogovo'-bijeenkomst. Dit letterwoord staat dan voor 'Wij staan open voor goede voorstellen'. Dit leidt tot een grote diversiteit in de onderwerpen, gaande van gratis openbaar vervoer over een progressief Vlaams bewustzijn tot de Europese Muntunie. De discussies worden niet echt geleid, maar enkel ingeleid, zodat het gesprek nog alle richtingen kan uitgaan. In Leuven hebben deze politieke kafees elke donderdag plaats in Ginkgo Biloba in de Vlamingenstraat 116.

(rg)

Het volgende politiek kafee op donderdag 30 oktober heeft als onderwerp: "Eko-taksen en verhandelbare vergunningen: een eko-ekonomisch beleid?". Informatie krijg je van Jan Cornillie op 29.33.13.

lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of via e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Ideologie

vervolg van p. 1

Wie immers het recente rektorendeбат in de media volgde over het rapport-Dillemans kon zich niet van de indruk ontdoen dat sommige stemmen het bepaald lastig hadden om afstand te doen van hun ideologische stelling. De discussie verzande daardoor in de ogen van de studenten vaak in een wat kortzichtig verdediging van het eigenbelang. Het voorliggende studentenstandpunt moet dan ook in de eerste plaats gelezen worden als een reactie daarop, als een statement waaruit moet blijken dat het 'bvast' de studentenbeweging menens is met de voorgestelde optimalisering van het onderwijsaanbod.

Macht

Aan de andere universiteiten wordt door de verschillende studentenoverkoepelingen in dezelfde richting gedacht. In Gent

wilden de studentenvertegenwoordigers zelfs nog een stap verder gaan door voor een onvoorwaardelijk pluralisme — dus zonder koppeling aan de rationaliseringsproblematiek — te pleiten. De vraag is evenwel hoe de academische en politieke overheid op het studentenstandpunt zullen reageren. In een onderhoud met de studenten van de verschillende uni's nam erektor Dillemans nota van het standpunt. In een eerste reactie verwees hij naar een paragraaf in zijn rapport waarin het belang van de verscheidenheid wordt benadrukt. Aan katholieke kant wenste men voorsnog geen commentaar te geven. Studentepastor Tom Heylen vond het voorlopig niet gepast namens de Universitaire Parochie te reageren "bij gebrek aan duidelijke informatie over de thematiek die ter sprake gebracht werd op Kringraad." Monseigneur Vangheluwe, die namens de inrichtende macht in de Raad van Beheer van de KU Leuven zetelt, was niet voor commentaar bereikbaar.

Bart Eeckhout

Over Che Guevara en zijn gevolg: welk perspectief?

Ernesto Che Guevara blijft in de mode. Zowel in commercieel als in ideologisch opzicht skourt de Argentijnse arts goed. Hoewel het niet goed botert tussen de commerciële en de ideologische aanpak hebben beiden met elkaar gemeen dat ze hun produkt overtuigend vinden. Che is nuttig! Ideologisch hergebruik en merkantiel gladdie kommersie van de Latijns-Amerikaanse held komen op die manier dicht bij elkaar te staan. Het lijkt geen twi-fel dat de commerciële hype rond Che weinig goedkeuring oogst bij politiek geëngageerden. Bij het ideologische nut van de Cubaanse guerrillero worden evenwel minder vragen gesteld. Niettemin vraagt de politieke profilering om enkele kritische kanttekeningen.

Che is belangrijk geweest voor Cuba. Zijn strijd en zijn charisma als lid van de Cubaanse revolutionaire regering hebben hem wereldberoemd gemaakt. De romantiek rond Che is nooit ver weg. Voor velen is hij een voorbeeld, een stimulans. Dat was ook zo voor ondergetekende. Hij wordt al vlug een superman, een heroïsche revolutionair met een hart, een internationalist die antidogmatisch en antiburokratisch zijn ideeën praktisch gestalte wou geven. Dat positieve beeld vinden we zowel in Cuba als in Vlaamse linkse kringen terug. Velen zijn er dan ook van overtuigd dat Che's dood de foute wending van het Cubaanse regime mogelijk maakte. Castro steunde namelijk openlijk de Russen bij hun onderdrukking van de Praagse lente in 1968. Nochtans zijn er weinig feiten die aanwijzen dat Che Guevara tegen de Russen zou zijn ingegaan.

Che heeft meermaals openlijk de Sovjetunie bejubeld en stond voor een kadaverdiscipline binnen de revolutionaire beweging. Alles voor de zaak, was het parool. De persoon met al zijn verschillende capaciteiten zag zich gereduceerd tot een revolutionaire machine. In de lijn van het latino machisme nam hij een dwars-door-alles-houding aan. Dat wordt al heel vroeg duidelijk. In oktober van 1956, wanneer de Cubaanse revolutionairen in Mexico aankomen om de overtocht met de Gramma voor te bereiden, zijn de Russen lelijk huis aan het houden in Hongarije. Dit brutale feit lokte hevige discussies uit bij de groep Cubanen. Daarbij stelde Che openlijk dat, in het belang van het communisme, de Russische troepen gelijk hadden de "burgerlijke" opstand onderdrukt. Bijgevolg is het helemaal niet duidelijk of

Che openlijk het 'Sovjetimperialisme' in 1968 zou veroordeeld hebben.

Desalniettemin argumenteren de Guevarianen dat 'hun' Che altijd heel kritisch heeft gestaan tegenover de Sovjetunie. Het zij gezegd dat sommige Cubanen andere klemtonen legden, toch gaat het niet om frappante meningsverschillen over het marxisme, of een kritiek van het gebrek aan vrijheid, nog minder over de trieste toestand van het reël bestaande socialisme. De meningsverschillen waren louter van taktische aard. Het was Che een doorn in het oog dat Moskou de guerrilla in de ontwikkelingslanden niet echt genegen was. De officiële 'solidariteit' van de Russen beperkte zich immers tot het subsidiëren van de plaatselijke KP's. Che was dus antisovjet omdat hij ze niet kon mobiliseren voor zijn project, meer dan om ideologische redenen.

Che's denken is in grote mate totalitair. Iedereen en alles moest ter beschikking van de revolutie staan, zonder de menselijke kost en de gevolgen er van in te schatten. In dat systeem was de taak van de kaders het geheel te sturen. Zijn geschriften, gebundeld in *Obra revolucionaria*, tonen treffend aan dat Guevara vooral de nadruk legde op de revolutionaire voorhoede van kaders die het volk gaan vormen. Dat heet in het linkse discours "liefde voor het volk", terwijl het pater-

nalisme nooit ver weg is. In ditzelfde opzicht is het exemplarisch hoe Guevara's verwerping van het socialistische realisme in het filokommunistische discours onvoorwaardelijk wordt voorgesteld als artistieke vrijheid. Dit terwijl de Cubaanse revolutionair de schrijvers en kunstenaars hevig verwijt ziek en geallieerd te zijn door de kapitalistische maatschappij. Meer nog, hij stelt formeel dat ze nooit echte revolutionairen zullen zijn omdat ze een erzone hebben. Ze waren namelijk niet actief in de strijd tegen het kapitalisme en zijn gevlucht in de kunst.

Che als de verspersoonlijking van het socialisme met menselijk gelaat? Blijkbaar worden veel "echte revolutionairen" telkenmale weer warm bij het beeld van hun "antidogmatische" en "antislantistische" guerrillero. Dat is duidelijk gebleken in de seremonie rond het lijk van Che Guevara. Zowel de Cubaanse autoriteiten als klein links in Vlaanderen hadden blijkbaar zo'n moreel steuntje nodig. Zonder veel kritische reflexie en actualisering teren beiden voort op veilige clichés, die volgens hen een antwoord bieden op de "burgerlijke vernieuwing". Weinig zaken tonen nochtans beter het failliet van de klassieke ideologieën dan de op-hemeling van stoffelijke resten van relikwieën uit het verleden. Daarin ligt ook de iere plek. De "echte" Guevarianen verketteren het commercieel

gebruik van de Argentijnse held, terwijl ze hun eigen ideologisch (her)gebruik niet in vraag stellen, of durven te stellen.

Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat het marxistisch revell rond Che vooral terugvalt op mislukkingen uit het verleden. Die gerustheid zou je in haar soort zelfs reaktionair kunnen noemen. Ondertussen is duidelijk dat het volutarisme van de 'ware' revolutionaire voorhoede en haar loopraventaaktiek op een compleet debacle uitgedraaid is. Nog triester is het vast te stellen dat een groep nostalgici meer houden van revolutionaire masturbatie dan van oplossingsgerichte voorstellen voor concrete problemen.

Welke vernieuwende oplossingen stellen de linkse Guevarianen voor? Wat biedt Che voor de post-industriële maatschappij van de 21e eeuw? Hoe met Che uit de impasse bij het gerecht geraken? Klein links en anderen maken vandaag de fout die Guevara en het marxisme ook gemaakt hebben. Ze denken de waarheid in pacht te hebben en zijn ervan overtuigd met hun marginale voorhoede het volk achter zich te krijgen.

Niet als Che in Bolivia de boeren niet meekreeg, krijgen de kommunistische splintergroeperingen van vandaag de burger niet mee achter hun waarheid. Daarbij komt dat juist die mensen in een vrije tribune in De Morgen (23 oktober, p. 2) thema's als modernisering van de sociale zekerheid, een transparante overheid en een betere werking van parlement afschepen als een "burgerlijke" invulling van democratie. Dit terwijl het middenveld meer en meer haar stem laat horen. Het gaat er volgens de guerrillero-marxisten dus om niet als Che, één, drie, vier vele Vietnams te creëren. Sinisch, niet? Lef moet je hebben om anno 1997 te beweren dat die katastrofetheorie dé manier is om werkelijk iets te veranderen. Durf moet je hebben om vanuit verbitterheid je te baseren op een romantisch, reductienistisch beeld van Ernesto Che Guevara en hem bovendien te gebruiken hem om hun eigen dogma's wat kracht bij te zetten. Verblind moet je zijn om de Argentijnse guerrillero in te zetten als dam tegen een gemoderniseerde visie op verandering. Taktiek moet je missen om nieuw geëngageerden te veroordelen terwijl al jaren mensen gedogeteurd zijn door de ronkende marxistische retoriek.

Bert Cornillie, afgestudeerde Romaanse talen

vrije tribune

De vrije tribune kan bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moet vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De vrije tribune staat open voor iedere persoon of organisatie die met redelijke argumenten een standpunt verdedigt of een gefundeerde mening formuleert. Het standpunt kan vrij aangebracht worden. De Persoon of organisatie is volledig verantwoordelijk en aansprakelijk voor de inhoud en kan slechts één maal per jaar een vrije tribune krijgen. De vrije tribune wordt steeds ondertekend met naam, studiejaar en volledig adres, en is onder geen beding anoniem.

Eventuele reacties op een vrije tribune worden uitsluitend gegeven via lezersbrieven.

De vrije tribune wordt ofwel integraal ofwel niet gepubliceerd en is niet langer dan 7.000 tekens (spaties inbegrepen, wat overeenkomt met ± vier getikte bladzijden met dubbele interlinie). De redactie behoudt zich het recht voor de vrije tribune niet te plaatsen als aan de criteria van redelijke argumentatie, een standpunt en gefundeerd zijn niet strikt voldaan wordt.

Demokratisering van de universiteit nog niet voor morgen

orige week kon u al een uitgebreid verslag lezen over het onderzoek van Jan Pickery. Daarin werd de leefwereld doorgelicht van vierhonderdtwintig eerste-kamers tijdens het academiejaar 1996-1997. Vooral de sociale herkomst van de studenten is een interessant item, temeer daar het in voorgaande onderzoeken al intens onder de loep werd genomen. Veto legde Pickery's studie naast enkele uit de jaren zeventig en tachtig en vergeleek.

De studies die in het bijzonder interessant zijn wat betreft opleidingsnivo en beroep van de ouders van de Leuvense studenten — en die door Pickery zelf ook worden aangehaald — zijn die van Ivan De Lanoo uit 1977 en van Frans Lammertyn uit 1987. Beiden werken met een zogenaamde participatie-index om aan te geven in welke mate de kinderen uit een bepaalde socio-economische groep vertegenwoordigd zijn aan de universiteit. Een participatie-index is gelijk aan honderd maal het procentuele aandeel van de studenten afkomstig uit een bepaalde socio-economische categorie, gedeeld door het procentuele aandeel van diezelfde categorie in de beroepsbevolking. Als bijvoorbeeld zes procent van de beroepsbevolking onderwijzer is en zes procent van de Leuvense studenten zijn kinderen van een onderwijzer dan geeft dat een participatie-index van precies honderd. Uit het onderzoek van De Lanoo blijkt dat er bij de eerste-kamers in het academiejaar 1975-1976 een sterke oververtegenwoordiging was van de categorieën 'academische functies' en 'onderwijzers' (participatie-

indexen van respectievelijk 361 en 603 voor de mannelijke studenten en 433 en 711 voor de vrouwelijke). In mindere mate gold hetzelfde voor de categorieën 'ondernemers', 'bedienden' en 'ambachtslieden'. De categorieën 'handelaars' en 'landbouwers' waren lichtjes ondervertegenwoordigd. Opvallend was de zeer lage participatie-index (35 voor de jongens, 23 voor de meisjes) van de categorie 'arbeiders'. Op het eerste gezicht lijken dit voorhistorische gegevens, maar is er sindsdien wel zoveel veranderd?

Het onderzoek van Lammertyn geeft aan dat zich in de loop van de jaren zeventig een democratiseringsbeweging doorzet. De participatie-index van de hogere socio-professionele nivo's daalt zachtjes en die van de lagere stijgt behoorlijk. Vooral de kinderen van handelaars, bedienden en ambachtslieden schijnen hun weg naar de unief gevonden te hebben. Het is ook heel merkwaardig te moeten constateren dat deze trend zich in het begin van de jaren tachtig terug ombuigt. Vooral de mannelijke studenten uit de categorie 'arbeiders' gaan er flink op achteruit. Van een participatie-index van 29 opgeklommen tot 36, vallen zij terug tot 32. Op de indexen rust echter een zware hypotheek, zoals Lammertyn terecht aangeeft. Ze zijn berekend op de indeling van de bevolking in socio-economische categorieën op basis van de volkstelling van 1970. In de jaren tussen 1970 en 1987 kan er al een aanzienlijke verschuiving gebeurd zijn. Toch kan deze verschuiving niet verhelden dat er wel degelijk een terugloop is van de participatie-index in de lagere categorieën.

De studie van Pickery had een interessant vervolg kunnen brieven aan deze statis-

tieken. Ook al had hij niet de bedoeling om zijn verzamelde gegevens te interpreteren, had hij ze ingedeeld op de manier dat De Lanoo en Lammertyn dat gedaan hadden, dan was een aardige vergelijking mogelijk geweest. Jammer genoeg drukt Pickery alleen participatie-indexen af gebaseerd op een andere indeling van de beroepsbevolking dan zijn voorgangers. Vergelijkingen dienen dan ook met de meeste omzichtigheid te gebeuren. Enkele algemene conclusies kunnen evenwel getrokken worden. De lage participatie-indexen van de arbeiderscategorie (31) en de landbouwerscategorie (37) verraden een zekere stagnatie in de vertegenwoordiging van deze groepen aan de universiteit. Over de hogere socio-professionele categorieën valt niet zoveel te zeggen omdat ze geheel anders zijn ingedeeld dan bij De Lanoo en Lammertyn. Veruit de hoogste participatie-indexen vindt men bij Pickery in de categorieën 'specialisten' en 'dienstverlenende en commerciële functies'.

Schoentje

Wanneer men de evolutie van de participatie-indexen volgt, dan merkt men dat opvallende wijzigingen bijna steeds het gevolg zijn van externe factoren als onderwijswetten, programmawijzigingen en studiebeurzen. Na een tijdje schijnen alle ingrepen echter hun effect te verliezen. Kwa democratisering is er maar één tendens die zich consequent heeft doorgezet, en dat is de toename van vrouwelijke studenten tot een participatie-index van ongeveer honderd. Op het vlak van de socio-economische categorieën lijkt de democratisering nog veraf. De vraag stelt zich dan ook in hoeverre het universitair rekruteringsstelsel rechtvaardig te noemen is.

Voor men op de barricaden springt, moeten hier toch enige kanttekeningen bij geplaatst worden. Het mag niet zo zijn dat men universitair onderwijs als meerderwaardig voorstelt, laat staan dat men het als een streefdoel voor iedereen gaat beschouwen. Rechtvaardigheid wat betreft de toegang tot het universitair onderwijs is veeleer gestoeld op het principe van 'equal use for equal ability' (Lammertyn). Dit betekent dat jongeren met gelijke capaciteiten gelijke kansen op onderwijs zouden moeten hebben. En hier worden de verschillen die optreden in de participatie-indexen voor een groot stuk weggevlakt. Lammertyn verwijst naar een studie van Nuttin uit 1965 die een beeld schetst van de verdeling van de verstandelijke begaafdheid over de sociale klassen. Hier wringt het schoentje serieus. Het onderzoek, waarvan de resultaten inmiddels herhaaldelijk bevestigd zijn, toont namelijk aan dat de gemiddelde begaafdheid van de jeugd stijgt met het beroepsnivo van de ouders, al vindt men uiteraard in alle categorieën zowel hoog- als laagbegeefden terug. Verontrustend is wel dat de ontwikkeling van de kinderen vaak afgeremd wordt in een minder gunstig sociaal-cultureel gezinsmilieu. Dit leidt bijna automatisch tot een kleine participatie-index in de categorieën van de lagere beroepen. Eens de universiteit dan toch bereikt is, komt er een ander gevaar om de hoek kijken, namelijk de vervreemding van de ouders die zich minderwaardig dreigen te gaan voelen ten opzichte van hun kinderen. Deze kunnen dan vaak terwille van hun ouders hun ambities laten varen.

Als de studie van Pickery iets aantoonde, dan is het wel dat er het voorbije decennium niet veel veranderd is aan de situatie zoals die door Lammertyn werd geschetst. In de hogere universitaire kringen is men hier natuurlijk al lang van op de hoogte (Lammertyn's onderzoek is trouwens ver-

In haar standpunt ten aanzien van de voorstellen in het rapport-Dillemans heeft Loko de kwaliteit van het hoger onderwijs boven de ideologie van dat onderwijs gesteld. Dat wil zeggen dat de Leuvense studenten bereid zijn om de 'K' in de naam van hun unief te laten vallen mocht die 'K' een optimale onderwijs-rationalisatie betekenen. Een historische stellingname, ook al lijkt zij aan te sluiten bij de tijdsgeest. Recente studies hebben immers uitgewezen dat levensbeschouwing nauwelijks nog een rol speelt in de keuze van studenten voor deze of gene onderwijsinstelling. Toch pleit de studentenbeweging niet zomaar voor de afschaffing van ideologiegebonden onderwijs. Haar standpunt blijft voorwaardelijk: "Als de rationalisatie in de weg wordt gestaan door het ideologische belang, dan moeten de instellingen maar pluralistisch worden." Aan het standpunt ligt dan ook zeker geen antikerkerlike neiging ten grondslag, maar wel een oprechte bekommernis voor een optimaal onderwijs.

De grootste kwaliteit van dit studentenstandpunt ligt misschien niet in haar vernieuwende inhoudelijke boodschap maar wel in haar duidelijkheid. Een pluralistisch (hoger) onderwijs lijkt op korte termijn niet haalbaar. Maar met dit standpunt dwingen de studenten de andere partijen tot een minstens even klare positiebepaling. De stellingname is een dwingende vraag aan alle betrokkenen om hun kaarten op tafel te leggen. Bijvoorbeeld de rapporteur zelf, Roger Dillemans, die in zijn werkschap van de onderwijskwaliteit het enige richtsnoer maakt bij de gewenste 'optimalisering van het universitaire aanbod'. Zo begrepen wordt de visie van de studenten een consequente uitvoering van het rapport-Dillemans. De ererector van deze universiteit moet nu maar eens bewijzen in welke mate hij bereid is om de verzuijing, waar hijzelf zolang een prominente positie in innam, op te offeren voor een beter en sociaal hoger onderwijs.

Het voorstel van de studenten is ook een appel aan de Vlaamse rektoren. Hen wordt gevraagd uit hun loopgraven te kruipen en te tonen dat ook voor hen het algemeen welzijn van een hogere orde is dan het eigenbelang. Ten slotte is dit standpunt een oproep aan de Minister van Onderwijs. De studenten hebben aangeduid bereid te zijn om een fundamenteel debat te voeren over een echte hervorming van het universitaire landschap. Het is nu aan minister Van den Bossche om zijn wil om 'iets te bougeren' in beleidsdaaden om te zetten.

Het studentenstandpunt is bovendien het resultaat van een mooi democratisch spel. Aan de uitkomst valt dan ook weinig af te dingen. Toch mag worden geveest dat de komende weken een aanval zal worden ingezet op de huidige eensgezindheid. Kampanjes met lezersbrieven zullen worden georganiseerd, lobbygroepen geïnstalleerd, die ongetwijfeld de representativiteit van de studentenbeweging in vraag zullen stellen. De studentenvertegenwoordiging moet zich daar tegen wapenen en mag zich niet uit verband laten spelen, zoals eertijds is gebeurd in het debat rond numerus clausus. Ze mag zich niet laten verleiden tot een retorische wedstrijd op het ideologische veld, dat het hare niet is. Haar kracht is haar heldere argumentatie en die moet ze ten volle benutten. De studenten willen kwalitatief hoogstaand en sociaal verantwoord onderwijs. Als een K. V. R. of S (in Ufsia) dat belemmeren, dan moeten die letters maar wijken. Zo simpel is dat.

schenen in Onze Alma Mater) maar veel initiatieven in die zin zijn er nog niet genomen. Het zou echter verkeerd zijn om zomaar de steen te werpen naar de universiteiten, die door de overheid gedwongen worden een concurrentieslag om de student uit te vechten. Zoals blijkt uit de onderzoeken naar de verdeling van de begaafdheid over de sociale klassen is er een probleem dat veel dieper zit en waarvan de situatie aan de universiteit maar het topje van de ijsberg is. Wil men hier verandering in brengen dan zal een algemene maatschappelijke reorganisatie nodig zijn. De universiteit is hier maar een klein radertje in.

Peter Mangelschots

De macht van het getal

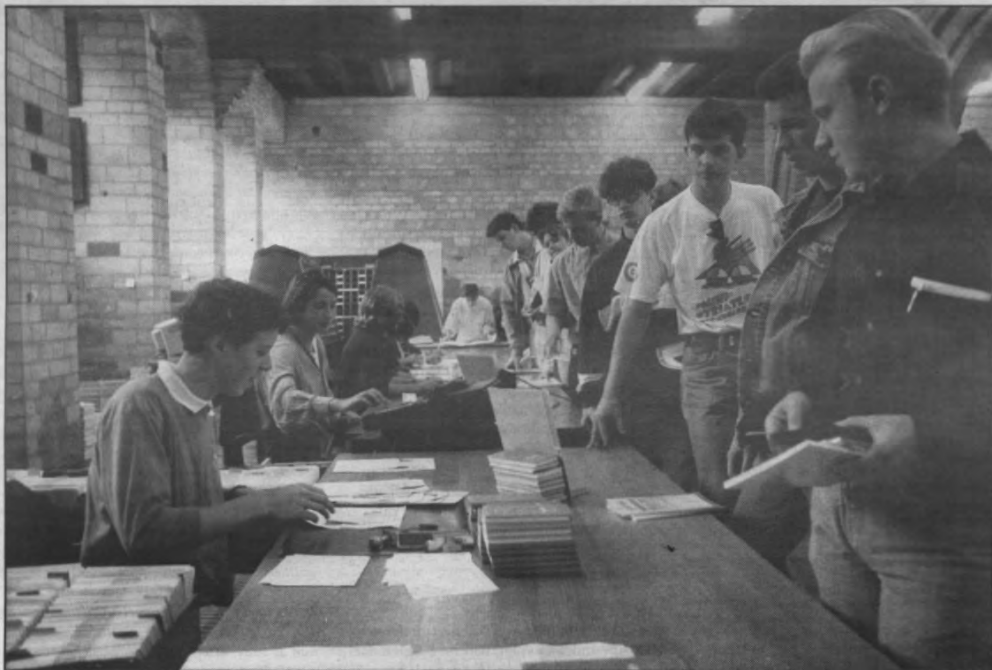
In het onderzoek van Pickery staat een schat aan sijfermateriaal. De meest belangwekkende gegevens staan broederlijk naast de meest lachwekkende en overbodige. Met de beste wil van de wereld valt bijvoorbeeld niet te achterhalen wat de relevantie zou kunnen zijn van het percentage studenten dat een wasmachine op kot heeft of van de vijf door moeder meest gelezen tijdschriften (Humo, Knack, Flair, Libelle, Dag Allemaal, nvdv.). Tot je realiseert dat je zelf vaak allerlei statistiekjes ligt uit te rekenen wanneer je plotseling meer dan drie sijfers voor de neus komen. Waarom toch?

De moderne wereld wordt tot in het absurde geregeerd door sijfers. De macht van het getal. Onze identiteit wordt herleid tot een nummer. Bij de eksamens ben je een nummer. In de kliniek ben je een nummer. In de supermarkt of de bank moet je een nummerje trekken vooraleer je bediend wordt. De computer werkt bij de gratie van sijfertjes en hij kent er dan godbetert amper twee. Het is dan ook geen wonder dat de mens precies diezelfde sijfertjes gaat gebruiken om er zijn verlangen naar zinloosheid mee te bevredigen. Een verlangen dat in deze overgedetermineerde wereld bij iedereen wel eens begint te kriebelen.

Laast had iemand zijn computer weer eens een paar honderd decimalen extra van het getal pi laten uitrekenen, terwijl er in verreweg de meeste wetenschappelijke toepassingen niet meer dan tien nodig zijn. De rest komt voort uit een primitieve drang naar een kaskade van zinloze sijfertjes. Bij Hans Ree kun je lezen over een werkgroepje dat de toepassing van de wiskunde in sociologische proefschriften onderzocht. Keer op keer produceerden zij stapels computeruitdraaijen vol sijfers die door geen hond meer gelezen, laat staan geïnterpreteerd werden. Zij mochten het perverse genoegen gemaakt hebben om uitgerekend de technologie te gebruiken om dingen te doen die het domste benaderen wat de mens ooit heeft gedaan. Het zal er ons niet van weerhouden om eens bij Pickery te gaan kijken hoeveel procent van onze kotgenoten morgen de les zullen moeten brossen.

(pm)

Werken en studeren beter te combineren

tel, je studeert aan de KU Leuven maar wegens omstandigheden moet je je studies zelf betalen. Je gaat daarom voltijds werken. Of nog, je hebt je humaniora beëindigd maar bent daarna onmiddellijk gaan werken omdat je studeren financieel niet zag zitten. Nu je een inkomen hebt, zou je toch willen studeren. Je vraagt je echter af of je baas het wel zou appreciëren mocht je twee maanden verlof aanvragen om je eksamen voor te bereiden en af te leggen. Het vernieuwd artikel 40bis in het examenreglement van de KU Leuven zou je nu een oplossing kunnen bieden.

het einde van de tweede examenperiode. Eén en ander dient natuurlijk in overleg met de betrokken faculteit en professoren geregeld te worden. Een tweede faciliteit die wordt aangeboden is het deeltijds studeren. Deeltijds studeren betekent dat de betrokken student slechts een deel van het vakkenpakket van een jaar dient te volgen. Hij kan dus een opleidingsjaar spreiden over twee academiejaren. Voor 'werkstudenten' geldt voortaan dat, zelfs wanneer voor een bepaalde opleiding die mogelijkheid niet is voorzien, zij toch de toelating kunnen krijgen om deeltijds te studeren.

Spreiding

De derde faciliteit die aan werkstudenten wordt geboden is de herkansingsmogelijkheid over twee zittijden. Dit wil zeggen dat de kans geboden wordt om een tweede maal eksamen af te leggen voor een bepaald vak, nog vóór over de andere vakken

een eksamen is afgelegd. Voor het afleggen van een hereksamen is het dus niet nodig dat er al een deliberatie is geweest. In dit laatste geval kan de betrokken student vragen dat de resultaten van het eerste eksamen aan hem worden meegedeeld. De eksaminerende professor kan dit in principe niet weigeren.

Wie denkt aanspraak te kunnen maken op deze nieuwe regeling moet uiterlijk voor de aanvang van de Paasvakantie een gemotiveerd verzoek indienen bij de koördinator studentenbeleid. Deze zal dan de gegrondheid van de aanvraag onderzoeken en in overleg met de betrokken faculteit nagaan of en, zo ja, welke maatregelen kunnen

worden toegestaan.

Deze maatregelen moeten het voor studenten mogelijk of gemakkelijker maken hun studies te combineren met een job of met een gezinsleven. Ze staan echter niet open voor alle werkende studenten. Enkel studenten met een stabiele voltijds job hebben recht op een afwijkende regeling: "Een volledige dagtaak ingevolge een of verscheidene arbeidsovereenkomsten" wordt dus restriktief geïnterpreteerd. Niet alleen jobsstudenten kunnen geen beroep doen op het nieuwe artikel 40bis, ook deeltijds werkenden vallen buiten de toepassingsvoorwaarden. De regeling lijkt dan ook vooral bedoeld voor werkenden die besluiten om (opnieuw) te gaan studeren en niet zocht voor studenten die hun studies (al dan niet uit noodzaak) combineren met een job.

In-vulling

Op de juridische dienst van de universiteit hebben zich alvast heel wat kandidaten aangemeld. Tot verbazing van het personeel daar schijnen heel wat mensen op de hoogte te zijn van de nieuwe regeling: "En dat terwijl studenten anders nauwelijks iets van het examenreglement lijken af te weten", luidt het daar. Het is echter nog maar de vraag of veel van die kandidaten ook werkelijk een beroep zullen kunnen doen op de nieuwe regeling. Door de strikte interpretatie van het begrip "volle dagtaak" zullen immers heel wat geïnteresseerden uit de boot vallen. "De regeling is nog zeer nieuw. Uit de jurisprudentie van de koördinator studentenbeleid zal een concrete invulling van de toepassingsvoorwaarden moeten afgeleid worden. Het is echter nog te vroeg om daar uitspraken over te doen, laat staan om er al cijfers op te plakken" aldus de juridische dienst voor studenten. Laten we hopen dat de concrete invulling waarvan sprake is ook werkelijk deuren zal openen voor zij die studies en een job moeten combineren.

Kristof Daniels

Voor meer informatie omtrent het nieuwe artikel 40bis kan je altijd terecht bij de Juridische Dienst voor Studenten, in het Van Dalekollege, Naamsestraat 80, tel. 32.44.35, en bij de Koördinator Studentenbeleid, Universiteitshal, Naamsestraat 22, tel. 32.40.30.

Voor studenten die "wegens uitzonderlijke individuele omstandigheden" niet volledig kunnen deelnemen aan de 'normale' examenperiodes voorziet artikel 40bis in de

mogelijkheid om een afwijkende examenregeling te bekomen. Tot vorig jaar konden alleen personen met een ernstige handicap en personen die een erkende topsport of kunst beoefenen van deze mogelijkheid gebruik maken. Door de wijziging van het artikel wordt nu ook "een volledige dagtaak ingevolge één of verscheidene arbeidsovereenkomsten" als een uitzonderlijke individuele omstandigheid erkend. Vanaf dit academiejaar kan dus ook de zogenaamde 'werkstudent' om een afwijkende examenregeling verzoeken.

Die 'afwijkende regeling' omvat grosso modo drie faciliteiten. De eerste en voornaamste is de spreiding van de eksamen. Dit houdt in dat de betrokken student zijn eksamen kan spreiden tussen het begin van de maand januari en het einde van de eerste examenperiode of zo nodig

EVEN VÓÓR GROOTHOE OP ZEGEZEGDE PEDOFIELE PRAKTJEN WERD BETRAPT

Nieuwe Sedes is van ma t/m do tot 23 uur open! • Speciale exotische en vegetarische schotels.

NIEUWE FORMULES VOOR GROEPEN

Ook op vrijdag en in het weekend: speciale broodjeslunches, koud of koud en warm buffet, gourmet-party, tot en met een compleet 4-gangen-menu met bediening en klasse-wijnen, ...

Speciale verjaardags-formule met gratis aperitief

SEDES

Vlamingenstraat 87, tel (32) 34 77

"Studenten horen niet thuis in de bijstand"

"Eén loon voor drie jobs." Zo omschrijft Staatsekretaris voor Veiligheid, Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu Jan Peeters (SP) zijn functie. Peeters was deze week in Leuven om enkele recente vernieuwingen op het vlak van de verkeersveiligheid te bekijken. Maar **Veto** was vooral geïnteresseerd in zijn werk als Staatsekretaris van Maatschappelijke Integratie. In die hoedanigheid liet hij immers vorig jaar door het Centrum voor Sociaal Beleid (CSB) van de Ufsia een studie maken over 'jongeren in de bijstand'. Daaruit bleek dat tussen 1990 en 1996 het aantal bestaansminimumtrekkers jonger dan vijftiengestig gestegen is van 5.811 naar 19.612. Dat komt deels doordat meer en meer studenten steun vragen van de bijstand om hun opleiding te bekostigen, een situatie waaraan de staatsekretaris dringend iets wil doen.

Veto: Als een jongere zich wil beroepen op de bijstand, dan moet hij een 'integratiecontract' tekenen. Waarom?

Jan Peeters: « Het contract — wettelijk verplicht onder de vijftiengestig — is bedoeld om jongeren die een beroep moeten doen op de bijstand zo snel mogelijk weer uit dat systeem weg te krijgen. Het slechtste wat zowel de maatschappij als die jongeren kan overkomen is dat die bijstand in plaats van een vangnet een hangmat wordt. In dat contract worden enkele bepalingen vastgelegd om die jongeren er toe aan te zetten zelf stappen te ondernemen om er weer bovenop te geraken. Dat kan gaan over een verbintenis dat wie gaat studeren ook moet slagen of een afspraak over een bijscholingskursus, zelfs over een ontweningskuur voor verslaanden. Daar tegenover staan natuurlijk een aantal engagementen vanwege het OCMW voor een persoonlijke begeleiding van die afspraken.»

Ouders

Veto: Jongeren in de bijstand hebben vaak gemeenschappelijke kenmerken: lager diploma, slechte relatie met thuis. Ze komen in een vicieuze sirkel terecht. Hoe wil u die sirkel doorbreken?

Peeters: « Wij willen van de bijstand niet zozeer een vangnet dan wel een trampoline maken, een aanzet voor een nieuwe start. Dat wil zeggen dat we de jongeren niet enkel financieel ondersteunen, maar ook proberen ze sociaal te integreren. In plaats van zomaar een uitkering te geven, investeren we nu liever twintigduizend frank per maand om die jongeren aan een — gesubsidieerde — job te helpen met een normaal loon. Dat is het enige wat de overheid kan aanreiken, omdat de individuele sociale problemen zo verschillend zijn.»

Veto: Zijn die jobs wel altijd even zinvol? Het lijkt ons dat het vaak gaat om artificieel gekreerde 'klusjes', die maatschappelijk ook niet erg gewaardeerd worden.

Peeters: « Dat is een belangrijke maatschappelijke vraag. Is het beter om mensen geen job te geven dan mensen een job te geven die uiteindelijk geen waardevolle werkgelegenheid is? Mijn ervaring is dat mensen met bijvoorbeeld een PWA-statuuft daar zelf toch erg aan hechten, ook al weten ze dat het geen volwaardige job is. Toch vormt dat een herstel van hun eigenwaarde. Er zijn natuurlijk afstompende jobs waar je als mens niet al te happy bij voelt, maar die vind je in het normale arbeidscircuit ook. Maar van één ding ben ik overtuigd: als die mensen geen job zouden hebben, zou het nog veel erger zijn.»

Veto: Uit de studie 'Jongeren in de bijstand' blijkt dat heel wat jongeren bij het OCMW moeten gaan aankloppen om hun studies te bekostigen. Is dat niet wat een vreemde situatie?

Peeters: « Absoluut. De huidige toename van het aantal bijstandstrekkers kan worden verklaard door drie bijna evenwaardige factoren. Naast de problemen op de arbeidsmarkt — door schorsing van de werkloosheidsvergoeding bijvoorbeeld — en gebroken gezinsituaties is er die opmerkelijke stijging van het aantal jongeren. Een belangrijke groep daarvan — uiteraard vooral in de universiteitsteden — zijn studerende jongeren die in de bijstand zitten studenten. Dat is geen gezonde situatie. De bijstandsuitkeringen zijn niet gemaakt om jongeren hun studies te betalen. Eigenlijk ontwijkt een aantal ouders hun onderhoudsplicht

Maar niets zegt dat dat zo moet blijven. In veel landen kan een studiebeurs voor behoeftige studenten perfect een vervangingsinkomen zijn. Ik wil daarvoor pleiten. In het huidige bijstandstelsel krijgen studenten sowieso al een uitzonderingsplaats, omdat ze nu eenmaal niet kunnen voldoen aan bijvoorbeeld de opgelegde sollicitatieplicht. Maar dat is het beste bewijs dat dat geen goede situatie is. Als er zich, zoals nu, een speciale situatie voordoet met studerende jongeren, maak er dan ook meteen een speciaal regime voor. Dat is evenwel de verantwoordelijkheid van de onderwijssector, en van de sociale omkadering van die sector.»

(foto Ivan Put)

daar op de kap van de samenleving. De bijstand moet een laatste redmiddel zijn, als alle andere vormen van familiale en sociale solidariteit uitgeput zijn. Jongeren die nog elders terecht kunnen, hoeven en mogen eigenlijk helemaal geen gebruik te maken van het OCMW.»

« Het wordt tijd dat er eens nagedacht wordt over een ander sociaal systeem dat kansarme jongeren toelaat om hun studies verder te zetten. Het is niet goed dat die groep moet terugvallen op het OCMW. Dat systeem is daar helemaal niet op afgesteld, met al zijn kleine regeltjes én lage bedragen. De studiebeursregeling zou daarom verbeterd moeten worden. Ondertussen is er wel al een kleine stap gezet met de indexering van de beurzen en een supplementaire verhoging van de beurzen voor de laagste inkomens.»

Steden

Veto: Bent u dan voorstander van een apart stelsel voor studenten? Een studietoeloen ofzo?

Peeters: « Een studiebeurs nu is slechts een beperkte tussenkomst om extra kosten die studeren met zich meebrengen op te vangen. Dat is dus geen vervangingsinkomen.

den daar waar het zich stelt en dat is binnen de sociale sector van het onderwijs zelf.

Veto: Het hangt nu van de willekeur van de plaatselijke OCMW's af of zij studenten toelaten in hun bestel. Dat lijkt niet meteen een garantie voor een objectieve en rechtvaardige organisatie.

Peeters: « Dat is cruciaal in deze discussie. Het afschuifmechanisme dat ik zonet beschreven heb, leidt tot een situatie waar OCMW's hun eigen grenzen gaan stellen en een eigen ontwikkelingsmechanisme gaan installeren. In bepaalde gemeenten kan je je niet meer zomaar een domicilie krijgen en dus ook geen uitkering. Leuven en Gent hebben daar bijvoorbeeld een erg streng beleid in.»

Kennismaatschappij

Veto: Eén van de argumenten die door OCMW's gehanteerd wordt om studenten te weigeren, is dat hoger onderwijs een vrije keuze is waarvan je zelf de gevolgen moet dragen. Is hoger onderwijs stilaan een luxe geworden?

Peeters: « Het behalen van een hoger onderwijsdiploma of soms een derde diploma wordt inderdaad door vele OCMW's als een luxe beschouwd. Eigenlijk is dat allemaal het resultaat van het feit dat in de onderwijswereld die discussie nooit is gevoerd. Volgens mij moet het studietoelagesysteem uitgebouwd worden tot een uitkering waar men van kan leven en van studeren en waar eenvoudige en uniforme regels gelden voor iedereen: je krijgt een studietoelage voor het behalen van je eerste diploma, maar niet voor het behalen van een tweede of derde. Dan krijg je een zilveren regeling die niet langer afhankelijk is van de OCMW's. Je kan daar dan ook werken met een systeem van inkomensonderzoek zoals nu met de studiebeurzen.»

Veto: Heb je het daarover al gehad met de minister van Onderwijs?

Peeters: « Wij hebben indertijd die gegevens overgemaakt met de vraag daarover een discussie te voeren in de Konferentie over Maatschappelijke Integratie. Dat moet nu ergens in het najaar gebeuren. Maar ik weet dat de gemeenschappen daar geen voorstander van zijn, omdat het een ingreep veronderstelt in hun budget studiefinanciering. In Vlaanderen zijn er een aantal stappen gezet en ik denk dat we daarmee een beetje de aanloop hebben gegeven. Maar in Brussel en in de Franstalige gemeenschap is men daar niet echt vragende partij voor. Maar dat moet ons niet beletten om de vinger op de wonde te leggen.»

Veto: U komt vooral in contact met maatschappelijk kwetsbare groepen. Anderzijds hoor je overal dat we evolueren naar een kennismaatschappij. Heeft u vanuit uw ervaring het gevoel dat we naar een duale maatschappij aan het evolueren zijn?

Peeters: « Zeer sterk. En nog op een meer spektakulaire manier dan vroeger. De klassieke theorie van de duale samenleving rekent met een verhouding van twee derden tegenover een derde. Een derde van de maatschappij kan kwa inkomens niet volgen, de rest behoort minstens tot de middenklasse. Nu dreigt die verhouding zich om te keren. Dat betekent dat in de kennismaatschappij tweederden niet kan volgen. De dualisering op het gebied van kennis vertoont dus heel andere proporties dan de dualisering op het gebied van economie en welstand. Mijn vrees is evenwel dat die twee dualiseringën elkaar nog gaan versterken. Wie nu achterblijft in de kennismaatschappij, zal op termijn ook op economisch vlak moeten afhaken. Om dat probleem te voorkomen, moet je het aanpakken in het basisonderwijs, want daar wordt de eerste selectie doorgevoerd.»

Bart Eeckhout
Olivier Remy
Katrien Darras

"De witte beweging zal politiek zijn, of ze zal niet zijn"

Een jaar geleden trok een immense witte golf door Brussel. Allemaal mensen met hoop op verandering, of zoals Carine Russo het verwoordde: "les gens marchaient parce que ce pays ne marchait pas". Dit alles heeft geleid tot de oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie; er werden wetsvoorstellen en wetsontwerpen ingediend en ook de media besteedde veel aandacht aan het 'witte fenomeen'. De wetenschap bleef echter achter. Deze laatste lijkt dan ook wat op een uil: ze trekt er pas op uit als de dag voorbij is, als ze in de nachtelijke rust alles heel objectief kan overschouwen. Stefaan Walgrave en Benoît Rihoux, twee sociale wetenschappers, zochten op basis van empirische gegevens naar het wie, wat en waarom van de witte beweging en stelden hun vaststellingen te boek.

Het boek is geschreven voor een breed publiek. Dat blijkt uit het feit dat de hypotesen sterker geformuleerd en de statistische analyses eenvoudiger gehouden worden. De auteurs werkten samen met de verantwoordelijken van de witte beweging en lieten de witte burgers ondermeer via enquêtes aan het woord. Daarnaast hebben ze de akties van de witte beweging systematisch geïnventariseerd.

Ruzie

De hoofdbedoeling was klaarheid te scheppen in de diverse labels die aan de witte beweging werden toegekend, die gaan van een conservatieve *moral majority*, een rechts etisch reveil tot een politieke en emanciperende beweging. De auteurs vinden dat nuttig omdat ze menen dat de witte beweging de gevangene is van de labels die de media haar opplakken. De nauwelijks georganiseerde beweging drijft namelijk op de golven van de media-aandacht. De schrijvers van het boek beschikken echter niet over goede referentiekaders om te zeggen wat die beweging inhoudt; het valt hen makkelijk te zeggen wat ze niet is. Het meest uniek vinden ze haar samenstelling, met een evenredige aanwezigheid van hoog- en laaggeschoolden. Verder constateren ze dat er meer vrouwen dan mannen in participeren, meer ouderen dan jongeren en dat het vooral gaat om mensen met kin-

deren.

De auteurs besteden ook veel aandacht aan het feit dat de Dutroux-zaak sterker leeft in Wallonië dan in Vlaanderen. Verschillende oorzaken worden hiervoor gesuggereerd. Eén ervan heeft te maken met de leeftijd van de slachtoffers. Julie, Mélissa en Loubna waren jonge, onschuldige kinderen; An en Eefje waren ouder, weerbaarder dus. Daarenboven is Paul Marchal niet zo populair als de Waalse witte ouders. Hij beschikt niet over al te veel charisma. Bovendien staat hij er, na de ruzie met Jean Lambrechts, alleen voor, terwijl de Walen een gamma aan profielen van ouders hebben zodat ze kunnen kiezen met wie ze zich willen identificeren. Er wordt ten slotte gewezen op een structurele oorzaak. De Vlaamse politiek zou flexibeler zijn, ondernemender, weet sneller antwoorden te verzinnen op nieuwe vragen. De auteurs plaatsen dat argument onder voorbehoud, maar als het zou kloppen, dan is dat ook meteen de reden waarom witte kommissies niet echt als noodzakelijk worden ervaren door de Vlaamse burger. De bevolking vindt de politieke reactie dan blijkbaar voldoende.

Teleurstelling

De verwachtingen na de Witte Mars waren zeer hoog gespannen. Amper een jaar later blijkt uit een opinie-onderzoek van Le Soir dat 90% van de Belgen ontevreden is met de doorgevoerde veranderingen. Paradoxaal genoeg waren diezelfde Belgen vorig jaar na de Witte Mars lovend over de vier beloftes die Dehaene hen deed en zijn die beloftes stuk voor stuk gerealiseerd. Er is een Europees Centrum voor Vermiste Kinderen; de commissie-Dutroux heeft haar werkzaamheden vrijuit kunnen uitvoeren; het onderzoek in Neufchâteau kreeg de vrije baan en de wetswijzigingen inzake de rech-

(foto Jimmy Debruyne)

ten van het slachtoffer, het budget voor justitie en de integratie van het politiewezen zijn goedgekeurd of zitten in de pipeline.

De reden voor de diepe teleurstelling leggen de auteurs in de hoop van de ouders en de beweging op diepgaande veranderingen en een mentaliteitswijziging in plaats van concrete resultaten. De vage verwachtingen die dan nog eens haaks staan op de voorgestructureerde belangenverdediging zijn immers moeilijk vertaalbaar in concrete resultaten. Vreemd genoeg gaan de auteurs zo voorbij aan de meest voordehandliggende verklaring. De ouders en de kommissies hebben immers duidelijk het gevoel dat de vier beloftes niet uitgevoerd worden. Getuige daarvan is het gevoel van 'protektie' dat telkens opduikt. Zo opperen ze regelmatig dat de commissie en Neufchâteau hun werk niet vrij kunnen afwerken en is er geen tevredenheid met het Centrum voor Vermiste Kinderen.

Intellectualistisch

De witte beweging moet af van hun vage verwachtingen wil ze een duurzame plaats op het middenveld verwerven, betogen Walgrave en Rihoux. Men moet zich toespitsen op bepaalde themata waarvoor

blijvend geageerd en gemobiliseerd kan worden. Dit is echter bijzonder moeilijk omdat de motieven van de marsjeerders zo uiteenlopend zijn. De auteurs reiken hier een helpende hand. Ze beschouwen de emancipatie van de burger tegenover de instellingen als de kern van de witte boodschap. Dit is een unieke eis zodat de beweging niet in het vaarwater zou komen van bestaande organisaties. De andere domeinen waarop de beweging zich zou kunnen toespitsen zijn wel al 'bezet'.

In de epiloog kregen de witte kommissies de kans zichzelf voor te stellen. Zij opteerden ervoor om dat op een intellectualistische manier te doen. Het taalgebruik is immers een aaneenschakeling van moeilijke woorden, terwijl de boodschap een samenraapsel van gemeenplaatsen is. Het slotstuk is dan ook enkel boeiend omdat het toont dat de sterkte van de witte kommissies alvast niet ligt in hun intellectuele aard.

Hans Declercq

'De Witte Mars, één jaar later', van Stefaan Walgrave en Benoît Rihoux, met een voorwoord van Luc Huyse, ligt in de boekhandel voor 598 frank. Het is uitgegeven bij Van Halewyck.

De Witte Mars, zestig jaar eerder, deel 2

Wat voorafging? Vorige week presenteerden wij u een gedicht van de Vlaamse priesterdichter Gery Helderberg, getroffen als wij waren door de pregnante betekenis die zijn gedicht 'Het kind' (1937) verkregen heeft in het jaar-één-na-Marc-Dutroux. Dat poëem zinkt echter weg in het niets, naast de volgende verzen van de Nederlandse protestantse pedofiel-dichter Willem de Mérode (1887-1939), die 'Carpe Diem' in 1920 publiceerde in het tijdschrift 'Stemmen des Tijds'.

Vier jaar later werd Willem de Mérode onervol ontzet uit zijn ambt als onderwijzer, na een veroordeling in 'een jongenszaak.'

Carpe diem

'k Heb dezen dag zoo traag en lijn genoten
Als kinderlijpjes zuigen aan een vrucht
En dan lang nagenieten met een zucht,
Als 't laatste sap hun keeltje is ingespoten.

Hun handen streelden 't godffluweelen dons...
In hun zachtgloeiende herinneringen
Is 't of zij nóg de fulpen vrucht omvingen...
En zoo bemijmer ik de liefde in ons.

De irissen uwer oogen glansden donker
En vloeiden vol van zonnig goudgeflonker,
't Roomig gelaat scheen lichter in uw lach.

De hoekjes van uw smallen mond bewogen.
Van heimelijke schaduwen betogen...
Ik plukte stil de kostelijken dag!

**BAKKERIJ
SCHOLLEN-SERE**
stelt voor

het lekkerste brood
de heerlijkste koeken

de fijnste belegde broodjes
met een ruim assortiment
specialiteiten zoals
big bob, gringo, arabier, ...

bogaardenstraat 32 3000 leuven
016/22.23.52

"De rektor gaf mij zeventenduizend frank"

(foto Joost Helsens)

Sgelopen weekend heeft professor hedendaagse wijsbegeerte Samuel IJsseling zijn afscheidscollege gegeven. Een drukbezet en produktief man is hij zeker geweest. De lijst van werken op zijn naam is indrukwekkend, evenals de bergen — en dit valt letterlijk te nemen — lectuur die zijn werkruimte bevat. Zijn intellectuele carrière begon hij in Rome als teoloog, waarna hij naar Leuven trok. Daar promoveerde hij in 1964 in de wijsbegeerte. Professor IJsseling had Torinstinkt, was altijd op de juiste plaats op het juiste ogenblik. Hij studeerde in Parijs eind jaren zestig, waar hij de studentenrevoltes van dichtbij kon volgen. Ervoor was hij in Duitsland geweest waar hij professor Heidegger ontmoette.

Samuel IJsseling: «Mijn studie heb ik hier in Leuven gedaan. Ik ben hier ook gepromoveerd. Maar ik heb gelukkig wel nog wat tijd gehad om te specialiseren. Ik ben naar Duitsland geweest en ben daar met Heidegger persoonlijk in contact gekomen. We hebben veel gesprekken gehad. Heidegger had de naam moeilijk toegankelijk te zijn, een beetje een stugge filosoof. Persoonlijk heb ik erg aangename herinneringen aan Heidegger. Hij was zeer vriendelijk. Ik was nog vrij jong toen ik hem de eerste keer zag, vrij nerveus ook om zo een grote meneer te ontmoeten. Hij heeft me erg op mijn gemak gesteld. Ik had een heleboel vragen die hij niet zozeer beantwoord heeft dan wel opnieuw geformuleerd zodat het ineens zeer belangrijke vragen werden. Heel fassinerend. Hij heeft een diepe indruk op mij gemaakt.»

Veto: Ondanks het feit dat hij zich een beetje verbrand heeft tijdens de Tweede Wereldoorlog?

IJsseling: «Wel, dat is natuurlijk een ernstig probleem, niet alleen voor mijzelf, maar voor iedereen die met Heidegger bezig is. Heidegger zelf heeft daar later weinig over gezegd, wat op zich al een probleem vormt. Ik wil toch even nuanceren. Hij heeft heel duidelijk de studenten, zeker in 1933, opgeroepen om partij te kiezen voor het nationaalsocialisme. Vrij spoedig heeft hij zich daarvan gedistantieerd, maar nooit openlijk. Toch mag er niet gesteld worden dat Heidegger een oorlogsmisdadiger is geweest. Hij heeft nooit achter het misdadige

karakter van het regime gestaan. Maar het minste wat men over Heidegger in die periode kan zeggen, is dat hij een zekere vorm van lafheid tentoonspreidde. Nu is het natuurlijk wel de vraag wat je zelf zou gedaan hebben in dat tijds klimaat.»

«Ik vind het een principiële moeilijkheid. Hoe heeft één van de grootste filosofen van de twintigste eeuw zich politiek zo kunnen verbranden? Dat stelt niet alleen Heidegger in vraag, maar ook de filosofie op zich.»

Veto: En toch is hij indertijd in aanmerking gekomen voor een eredoctoraat aan de KU Leuven.

IJsseling: «Hij heeft het uiteindelijk niet gekregen. Ik heb wel geprobeerd om het erdoor te krijgen, maar natuurlijk niet om zijn politiek verleden. Men mag niet vergeten dat Heidegger veel teweeg heeft gebracht in het Europese denken. Het vreemde is dat hij zich in Frankrijk en de VS, in tegenstelling tot in Duitsland, bewogen heeft in eerder progressieve milieus. Vele Franse denkers die eerder naar links neigen, zijn toch wel sterk beïnvloed door Heidegger en Nietzsche. Denken we maar aan mensen als Foucault, Derrida en Levinas.»

Standpunt

Veto: Na uw Duitse jaren ging u naar Parijs, eind jaren zestig. Puur toeval of uitgeredend?

IJsseling: «Ik moet toegeven dat het een gelukkige speling van het lot was. Ik kreeg de gelegenheid om nog wat te studeren, en zo heb ik in 1967 en 1968 in Parijs gezeten. Zodoende heb ik de hele studentenopstand in 1968 heel bewust meegemaakt. Niet dat ik vooraan op de barricades stond, maar ik heb wel veel meegevraagd en meegediskussieerd, veel mensen ontmoet die nu nog steeds meedraaien in de politiek. Die ervaring heeft van mij een ander mens gemaakt. Ik ben toen meer politiek bewust geworden. Voordien was ik toch een beetje naïefer. In Parijs kwam ineens een stroom van maatschappelijke vragen op me af. Aan de andere kant moet ik ook stellen dat het ging om een behoorlijk optimistische generatie. Iedereen, mezelf inkluis, geloofde nog in een totaal nieuwe wereld.»

Veto: De Franse filosofen hebben in die revolutie een vrij prominente rol gespeeld.

IJsseling: «Inderdaad, de Franse filosofen waren in dit proces heel sterk betrokken. Dat is een tipisch Frans verschijnsel. De filosofie is daar veel meer met de politiek

verweven. Er is eigenlijk sprake van een beweging langs twee kanten. Enerzijds zijn de politici veel meer geïnteresseerd in de filosofie dan in België of Nederland. Het zijn veelal intellectuelen met een grote filosofische en culturele bagage, veel meer dan bij ons. Anderzijds zijn de filosofen bereid om over een aantal politieke problemen te discussiëren en er een duidelijk standpunt over in te nemen.»

"Ik heb ooit geprobeerd een roman te schrijven. Ik heb geprobeerd de paginnummers in de plot te betrekken."

Veto: Is die behoefte er dan niet in België?

IJsseling: «Die behoefte is er misschien wel, maar ik vind het filosofisch gehalte van de Belgische politiek toch zeer laag. Als Nederlander wil ik niet te veel kritiek op het Belgisch systeem uiten. Maar de filosofische of zelfs het intellectuele inhoud van de gemiddelde Belgische politicus is toch zeer gering als het gaat over noties als arbeid, techniek, milieu, geestelijke en lichamelijke gezondheid. Veelal worden maatschappelijke problemen enkel behandeld op korte termijn in de vorm van directe maatregelen. Er wordt heel weinig nagedacht over het eigenlijke karakter van dat soort vragen. De politicus ziet zichzelf als een soort manager die zo snel mogelijk concrete problemen moet oplossen.»

Jezuïet

Veto: Voelt u zich dan niet zelf geroepen om de politieke debatten een filosofischer gehalte te geven?

IJsseling: «Wat dat betreft mag ik niet ontkennen dat ik me soms een beetje schuldig voel. Ik had me misschien wat meer in politieke debatten moeten mengen. Nu is het daarvoor wel wat laat, vermits ik niet op pensioen ben. Toch heb ik altijd getracht om in mijn colleges de band met de realiteit niet te lossen. Ik heb nooit een volkomen abstracte filosofie voorgedhouden.»

Veto: In 1974 bent u, als Heideggeriaan, directeur geworden van het Leuvense Hüsserl-archief.

Toch wel merkwaardig.

IJsseling: «Heideggeriaan vind ik een groot woord. Toen ik promoveerde, kon ik bijna geïdentificeerd worden met Heidegger. Later heb ik meer afstand van hem genomen. Mijn aanstelling tot directeur van het Hüsserl-archief is eerder toevallig gebeurd. De vorige directeur was vrij onverwacht overleden, en men zocht een filosofisch competent iemand die tevens menselijke leiding kon geven. Het bracht veel administratief of bureaucratisch werk met zich mee. Ik heb dat wel altijd graag gedaan. Het was aangenaam om naast het vele lezen en schrijven ook materieel werk te verrichten.»

Veto: U bent bovendien ooit priester geweest.

IJsseling: «In een ver verleden, ach ja. Ik heb daar helemaal geen spijt van, wil niet natrappen zoals professor Vermeersch uit Gent (een gewezen jezuïet, nvdr) wel doet. Ik heb te veel te danken aan die periode. Ik snap ook de ergernis van veel mensen van mijn generatie omtrent dat punt niet.»

Veto: U durft in uw colleges hedendaagse wijsbegeerte de klassieke Griekse goden te behandelen?

IJsseling: «Ja, de Grieken hebben mij altijd zeer geboeid, en sinds enkele jaren betrek ik ze in de lessen hedendaagse wijsbegeerte. Dat zorgt soms wel voor enige verwarring bij de studenten. Als ze vaststellen dat ik in mijn college hedendaagse wijsbegeerte over Griekse tragedies begin, zijn ze de eerste lessen wel verbaasd. Langzamerhand begrijpen ze dan wel dat ik de Grieken onder de loep neem om een beter beeld te krijgen van hedendaagse denkers.»

Rompslomp

Veto: Is het zo dat een professor heden ten dage te weinig tijd aan onderzoek kan wijden, dat hij te veel aan vergaderen en andere randactiviteiten moet spenderen?

IJsseling: «Ja, dat is een onrustwekkende evolutie. Het betreft niet enkel het vergaderen, ook de fondsenwerving, waarvoor je altijd rapportjes dient op te stellen, is zenuwslappend. In mijn collegetijd was de directeur een leeraar, die tijdens de vrije uren het wel beleid van de school op zich nam. Nu hebben ze daar een aparte functie van gemaakt. De directeur is de manager van de school geworden. Tegenwoordig moet elke frank die uitgegeven wordt, administratief achterhaalbaar zijn. Zo wordt natuurlijk wel veel misbruik voorkomen, maar dat 'managen' legt soms te veel beslag op je. Ik kan daar nog een anekdote over vertellen. In mijn studentenjaren stond ik aan het hoofd van de Filosofische Kring. Het was de gewoonte dat we ieder jaar met de filosofiestudenten op reis gingen. Daarvoor dienden sponsors gevonden te worden. Ik had een brief naar het rektorat gestuurd en kon een afspraak regelen met de toenmalige rektor. Tijdens die afspraak vroeg hij mij hoeveel ik wilde voor die reis. Ik vroeg heel beleefd om tienduizend frank. Hij vond dat wel veel, trok vervolgens zijn schuif open en gaf er mij zeventenduizend. Nu is dat niet meer mogelijk natuurlijk. Als je op emeritaat gaat, dan wordt je natuurlijk gekonfronteerd met het ouder worden maar iedere professor die met emeritaat gaat, voelt zich bevrijd van alle administratieve rompslomp.»

Veto: Wat wil u doen nu u met emeritaat bent?

IJsseling: «Ik hoop nog wat te kunnen meedraaien in het filosofisch instituut, maar ik wil in de eerste plaats veel publiceren.»

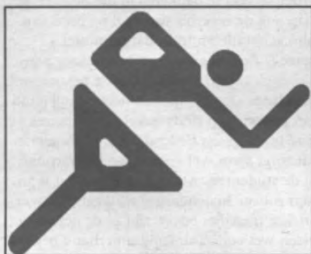
Veto: Worden dat enkel wetenschappelijke dingen?

IJsseling: «Ja, want romans schrijven kan ik niet. Er komt meer bij kijken dan enkel een verhaaltje meerpenen. Ik heb het ooit wel eens geprobeerd. Ik ben erg gebeten door de materialiteit van de tekst en trachtte de paginnummers in de plot te betrekken. Mijn manuscript is echter nooit bij de uitgever beland.»

Floriaan Vossen
Hans Declercq

Vijftiengste keren trager

Uorige dinsdagavond kon de 24-urenloop, de bekendste en meest succesvolle activiteit van Sportraad, voor de vijftiengste keer van start gaan. Voor menig studentenkoning of -vereniging een gelegenheid om eens een nieuw standje te proberen. Voor de studenten is het een weldoende onderhoudsbeurt van het vege lijf en een jaarlijkse kans om zich eens goed te laten gaan op de loop-piste bij het Sportkot. Rond het voetbalterrein sjokten dan ook dit jaar weer een paar honderd doodzweeters. De organisatie verliep naar jaarlijkse traditie vlekkeloos, en één van de uitblinkers was de cybertent van Ulyssis die hun spitsstechnologie even ten dienst hadden gesteld van de sport.

De 24-uren betekenen steeds meer het gesjouw met stellingen, balken, hooi en barbecues. Elk jaar opnieuw dreigt immers het gevaar dat de studenten uitgekeken raken op de Sportraadklassieker. Het is dan ook broodnodig dat de organisatoren hun best blijven doen om met nieuwe dingen op de proppen te komen. Dat was dit jaar niet anders: het gebeuren rond de piste had weer veel weg van een pensenkermis: je wandelt langsheen bizarre constructies die bevolkt worden door een mozaiek van kleurrijk studentenvolk dat pannenkoeken staat te bakken en rondbazuint dat zij de gedoodverfde overwinnaars zijn in deze grote stammenoorlog. Tussenin al dat mensen-gewriemel, de baklucht van kook, cake en hamburgers en onder de gezellige lampionnetjes zou elke nietsvermoedende Sinterklaas zich op een te vroeg geboren kerstmarkt wanen.

Het VRG had de massale volkstoeeloop voorzien, en huurde een farwest-treintje in

om te pendelen tussen het Huis der Rechten en sprookjesland. Maar de on-altruïstische bedoelingen van VRG'ers zouden al snel blijken uit een gesprek dat Veto had met hun fakultair 'Snelle Schildpad'. De zwaar bepluimde Indiaan verklapte ons dat de skalpen van de ekonomikaleden die avond nog zouden bengelen aan de toog van het HDR. De tomahawk blijkt dus tussen het VRG en Ekonomika nog lang niet begraven te zijn. Om hun krijgers wat te motiveren, werd er door de 'Law Boys' vanalles en nog wat beloofd: van gratis pinten en fitnessstoandjes tot een gratis skireis. "Hoka hé, VRG!", gilt een uitbundig koortje VRG-cheerleaders.

Flens

Ondanks de Amerikaanse toestanden bleef de infrastructuur van de rechtstudenten bescheidener dan het vorig jaar. Sportraad voerde immers enkele oppervlaktebeperkingen door. Dit belette de Burgies van VTK trouwens niet om hun creativiteit in de hoogte te botvieren. In tegenstelling tot Nero, die in een bui van onsportiviteit heel Rome platbrandde, bouwden de sportieve jongelieden van VTK het hele Forum Romanum weer op: een tempel, een half amfiteater en een kastaar van een obelisk — waaronder hun volledig geautomatiseerde controlecentrum gehuisvest was. Hun burenen van de landbouwkoning (LBK) hingen zoals ieder jaar weer 'den boer' uit. Een houfien palenkonstruktie met een levensgrote hangmat bood hangplezier aan een horde sportboeren die zich zo niet meer hoefden om te kleden tussen de strobalen.

Ook het logo van LBK, een levensgrote varkenskop, trok de aandacht van iedere dierenvriend. Een enorme groene slang, die zich over de piste kronkelde, deed menig looper verstijven van angst en gaf het Farmaciastandje een ietwat dreigende aanblik. Maar achter het paalwerk van hun 'boerderij-apotheek' ontwaarde men vlug een gezellige hoop beddenbakken waar koppeltjes zich wat konden terugtrekken, en waar zij die zichzelf wat hadden overschat, werden verlost van hun loopkrampen.

Ambiance

Ondanks het vertoan van de grote kringen, slaagden de kleinere kringen er behoorlijk in om uit de schaduw van grote broer te blijven, en ook wat sleet de lucht

(foto Maarten Timmermans)

in te blazen. Wie klein is, moet groot zijn in kleine dingen, en dus specialiseerden zij zich voornamelijk in de voedselbedeling. Met tiramisu en vers fruitsap lokten zij de voorbijgangers naar hun duistere tenten. De jongens van Salvast hadden alvast geen dopingcontrole verwacht, en prezen luidekeels hun potentieverhogende, geflambeerde flensjes aan. In het tentje van Histro deden de kerstbomen, de kerstkaarsen en de oudbakken taarten je bijna kerstballen kotsen. De biologiestudenten kozen duidelijk voor de groene aanpak. Hun 'bewustmakingstandje' stelde een zoo voor: het traliewerk evenals de dieren waren vervaardigd van gerecycleerd materiaal. De Bios-studenten hekelden wel het feit dat het VRG zijn

kanonnenvlees met een treintje en minibusjes vervoerde. Dit staat volgens hen haaks op de doelstellingen van een sportmanifestaties voor studenten.

Pompstation

Een nieuwkomer dit jaar was Oikonde, het centrum dat directe opvang en onthaal biedt aan mensen in crisissituaties en de begeleiding organiseert voor thuisloze ex-gedetineerden. Binnen de werking is er een sleutelrol weggelegd voor vrijwilligers, en dat zijn vaak studenten. Onder de hoede van Pedagogie probeert Oikonde met haar standje wat naam bekendheid te verwerven. Dat deed Oikonde ondermeer door Heidi Rakels als gueststar uit te nodigen op de 24-urenloop. Onze nationale judovedette mocht het startschot geven, en nadien de leiding nemen van een heuse openlucht-aerobicshow waar zo'n tweehonderdvijftig fitte lijven aan deelnamen.

Het hele kermisgebeuren werd aan elkaar geblazen door de rondbuikige musicus van de studentenfanfare die hier en der de standjes opluisterden met sfeervolle ambiance-nummertjes. Ook de DJ's deden behoorlijk hun werk. Op het tempo van het lopende volkje beukte de metal uit de alom verspreide luidsprekers. De beesten uit de bossen van Heverlee konden die nacht niet slapen, en kwamen maar meelopen voor Katecheta, die op die manier nog een vriende voorlaatste plaats konden bemachtigen.

Als we het gemiddeld aantal gelopen rondjes van de afgelopen vijf jaar vergelijken, moeten we toch een teleurstellende evolutie vaststellen: de sportiviteit van de student neemt gestaag af. Steeds vaker wordt de 24-urenloop geassocieerd met het beeld van de student die eerst aan zijn sigaret lurkt, dan een rondje loopt om vervolgens achter het standje van z'n kring een hot dog uit te braken. Hopelijk blijven de organisatoren ook in de toekomst zoeken naar een evenwicht tussen sport en plezier.

(foto Maarten Timmermans)

Bart De Schrijver
Tom Clarysse

Vierentwintig uren lopen op wieltjes

Net als voorgaande jaren deden dit jaar ook enkele gehandicapten mee aan de 24-urenloop. Geen probleem op zich, ware het niet dat enkele jaren geleden toen de omkadering gehandicapten van de KU Leuven deelnam aan het gebeuren, stemmen opgingen om voortaan de hinder van rolstoelen op de piste te verbieden. Toen gebeurde namelijk een klein ongeval waarbij een gehandicapte uit de bocht ging en op de piste belandde. Naar aanleiding hiervan werd besloten soortgelijke activiteiten in de toekomst te verbieden. Nieuwsgierig over de huidige stand van zaken staken we ons licht op bij Patrick Mazière, hoofdverantwoordelijke van Spora voor de 24-urenloop.

Veel wijzer kon hij ons echter niet maken: van vroegere jaren en regelingen over deze materie wist hij niets af. Hij vond het op zich geen probleem voor gehandicapten om met of zonder rolstoel op de piste te komen. Bij eventuele obstructie of een te hoge concentratie van rolstoelen zouden bewakers wel eventueel kunnen ingrijpen, meende hij. We vroegen ook Sarah Baldewijns, die dit jaar voor de tweede keer deelnam, naar haar mening. Vorig jaar werd ze nog met de rolstoel geduwd, dit jaar liep ze zelf met behulp van twee studenten het traject rond. Volgens haar moet iedereen de kans krijgen om deel te nemen aan sportevenementen. Toch begrijpt ze dat bij eventueel gevaar ingegrepen kan worden door de bewakers. Zelf genoot ze trouwens volop van de ervaring: "Ik kreeg veel aanmoediging, het was echt tof." Het grappigste vond ze wanneer iemand bij de Apolloonstand zei: "O, maar die gaan keiveel tijd verliezen." Pedagogie-Oikonde eindigde op een verdienstelijke achtentwintigste plaats met 687 gelopen rondjes.

Om acht uur 's avonds was het dan zover: het luidruchtige spektakel dat een etmaal lang vele zielen beheerste werd abrupt afgesloten: weg licht, weg muziek, maar niet voor lang. Al gauw begon de tra-

ditionele fakkeltocht met veel gezang, groep en finaal ook een fikse portie vuurwerk dat nog zo'n vijf minuten de reeds op proef gestelde adem benam.

Skireis

Wat al enkele uren voor het einde in de lucht hing werd ook bewaarheid: Apolloon won ook net als vorig jaar de 24-urenloop, met op de hielen, even traditioneel, VTK en LBK. Bij de nevenklassementen kregen ook de kleinere kringen een kans om een beetje eer in de wacht te slepen. De origineelste doorgaafstok bijvoorbeeld — naar verluidt 'een half pompstation' —

werd door Wina rondgezeuld. Echte lek-kerbekken konden hun calorische op peil houden met de als beste gerecht verkozen tiramisu van Historia en Romania. Het origineelste standje langs de piste was dit jaar het met varkenshoofd getoide boerenkot van LBK. Volgend jaar een kinderboerderij mogen we hopen?

Ten slotte waren er nog enkele 'freaks' die 24 rondjes aldraafden voor 24 verschillende kringen en hiervoor een niet bezweet trainingspak kregen ter vervanging van het oude. Een looper zal het deze winter alvast tot skier schoppen: Piet Reinders liep maar liefst 150 rondjes, en won daarmee een gratis skireis. Hopelijk breekt hij daarbij zijn benen niet, en is hij volgend jaar weer van de partij.

Tom Clarysse

Vierentwintig uur later

Na het nodige rondwroeten in de massa, bereikten we eindelijk het zenuwcentrum van de 24-urenloop: het kantoor van Sportraad in de universitaire sporthal. Daar stond Patrick Demazière, een van de twee organisatoren van het evenement, ons te woord. We vroegen hem of de Sportraadklassieker ook dit jaar weer een succes genoemd kon worden.

Over de opkomst was hij vrij optimistisch: hij verwachtte ongeveer evenveel sporters en toeschouwers als vorig jaar. Er waren ook geen onoplosbare problemen opgedoken bij de organisatie. De 24-uren konden dit jaar bovendien uitpakken met een aantal nieuwigheden. Ten eerste was het aanvangsuur van 19.00 u verplaatst naar 20.00 u omdat men anders het voorziene vuurwerk — ter ere van de vijftienvingstige verjaardag — in het schemerdonker had moeten bewonderen.

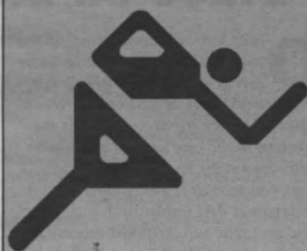
Ten tweede pakte Spora uit met een heus cyberkafé, opgezet dankzij de gulle medewerking van Ulyssis. Voor internetverslaafden en niet-sportievelingen een unieke kans om op deze wijze een (digitaal) graantje sport mee te pikken. Ulyssis zorgde immers voor een constante berichtgeving over de stand van zaken op het parcours. Elke kring of vereniging werd vermeld in een tabel, naast het aantal rondjes dat haar leden reeds gelopen hadden. Verder vond men op de site nog een aantal artikels met bijhorende foto's terug. Op regelmatige tijdstippen werd het verloop van de 24-uren door vliegende reporters verslagen, en werd een nieuw artikel op de site ingelast.

Alleen van het 'real video'-project kwam niet veel in huis. Dat had ervoor moeten zorgen dat ook bewegende beelden van het parcours rechtstreeks hun weg naar het Internet zouden vinden. Een storing met de kabel en de kostbare apparatuur zaten daar naar verluidt voor iets tussen.

Naar jaarlijkse gewoonte putten alle deelnemende kringen en verenigingen zich uit in het bouwen van indrukwekkende constructies rond de piste. Patrick vond dit jaar die van VTK en Apolloon de origineelste. Een zeskoppe jury van Sportraad verkoos later op de avond het bouwsel van LBK als mooiste. Tenslotte was Demazière opgetogen over de komst van Heidi Rakels die met haar aerobic-les bij de sportievelingen veel succes oogstte. Het startschot van een overrompeling van BV's bij de volgende editie?

(tc)

Uitslagen 24-urenloop

- 1 Apolloon 903
- 2 VTK 877
- 3 LBK 850
- 4 Industria 837
- 5 VRG 830
- 6 Pauscollege 821
- 7 Ekonomika 820
- 8 Heilige Geest/ Pius X 819
- 9 KHL 790
- 10 Salvast 771
- 11 Medica/AZG/LLK 762
- 12 Lerkeveld/LUAK 759
- 13 Wina 754
- 15 Politika 745
- 16 Cité/ Ichtus 735
- 17 Thomas Morus 732
- 18 FarmaCeutica 731
- 19 Mega 730
- 20 Terbank 729
- 21 Atchi 723
- 22 Chemika/Geos/Merkator 722
- 23 Groenveld 715
- 24 Medisoc-Apollonia 700
- 25 Klio 697
- 26 UP 695
- 27 Histro 693
- 28 Pedagogie/Oikonde 687
- 29 Bios 666
- 30 Katechetica 655
- 31 J. Lipsius/ Keizersberg 648

(foto Joost Hellem)

"Blues en bier zijn onlosmakelijk verbonden"

Blues kan ook door jonge gasten op een doorleefde manier worden gebracht. Niet alleen het klicheebeeld van de geketende zwarte katoenplukker uit Mississippi is verdwenen maar ook het feit dat blues-optredens soms snel gaan vervelen door een te statige podiumact. Bewijs daarvan is de Limburgse band 'Blues Lee' met zijn zanger-podiumbeest Ben Lambrechts. "Blues Lee is here to kill you". Wij hebben er geen moment aan getwijfeld.

Veto: Jullie bestaan nog niet lang en toch spelen jullie al op het Belgian Rhythm 'n' Blues Festival in Peer. Het loopt gesmeerd, niet?

Ben Lambrechts: «In Peer spelen was de verwezenlijking van een jongensdroom. We zijn eigenlijk begonnen uit diverse kleine projecten. Door onmiddellijk veel op te treden en gesterkt door de goede respons hebben we besloten onze demo op te sturen naar Michel Daniëls, de grote man van de blues in België. Tot onze verbazing mochten we direct de Bluesparade openen en kregen we goede kritiek in de pers. Voor je het goed en wel beseft, sta je daarna in Peer tussen Amerikaanse bands. Dat was voor ons een hele grote eer temeer omdat we nog maar twee jaar bestonden. Zelf vonden we dat we eigenlijk nog te onervaren waren. Onze eerste reactie was: dit gaan we niet doen! Het is toch één van de grootste bluesfestivals in Europa. Aan de andere kant kun je zo'n aanbod natuurlijk niet weigeren. We hebben er veel ervaring opgedaan. Toch spelen we even graag in kafees. Daar kan je beter inspelen op het publiek en komt het visuele van je optreden ook beter tot uiting.»

Veto: Het valt op dat meer en meer jonge mensen de blues zijn gaan spelen, zoals El Fish en de nu gesplittede Electric Kings. Zijn de blues-kliches definitief verdwenen?

Lambrechts: «We zijn inderdaad geen katoenplukkers. Dat geldt gewoon niet meer. Wij maken eigenlijk een ander soort blues, een soort blanke blues, die plezant is en die in feite weinig meer te maken heeft met het feit van zwart zijn of konstant in de miserie te moeten leven. Je kunt je met onze muziek ook goed voelen alhoewel we natuurlijk ook onze serieuze momenten hebben. Blues moet gewoon uit het hart komen. Er zijn natuurlijk de hardliners die beweren dat blues door een neger moet worden gezongen, of dat echte blues uit

Amerika moet komen. Voor mij hoeft dat niet. Ik luister trouwens zelf meestal naar blanke blues omdat die nu meer en meer de bluesness overheerst.»

Veto: Waarom spelen jullie blues?

Lambrechts: «Dat is eigenlijk gekomen door sommige leiders in de Chiro die ons met de muziek vertrouwd hebben gemaakt. Voeg daarbij de grote aantrekkingskracht die bluesmuziek op ons uitloeft en het feit dat het één van de alternatieve muziekgenres is dat zich verzet tegen de massa. Maar het belangrijkste is toch dat iedereen er zich op één of andere manier in kan vinden.»

Veto: Ben je niet bang om op een bepaald moment vast te komen zitten door de beperktheid van de muziek: blues gaat al snel vervelen, zegt men wel eens.

Lambrechts: «Muzikaal zit je nu eenmaal vast in een bepaald bluesparadigma waar je heel moeilijk uit kan treden, anders ben je eigenlijk geen blues meer aan het maken. Als beginnende groep moet je bijvoorbeeld niet onmiddellijk beginnen te experimenteren als je aan de bak wil komen. Je moet eigenlijk eerst een zeker nivo hebben zoals bijvoorbeeld El Fish. Je kunt dat vergelijken met de leerjaren van een bluesband: je moet je niet direct aan moeilijke dingen gaan wagen. Wij zijn ook begonnen met ons eerst goed in te leven door het spelen van blues uit de jaren dertig. Pas daarna kan je beginnen met het spelen van variaties op een thema.»

«De fout van veel beginnende groepen is het direkt willen coveren van Stevie Ray Vaughn of Jimi Hendrix. Men zou beter beginnen met onbekende nummers, die onder de knie krijgen en vervolgens er een eigen interpretatie aan geven. Met Blues Lee zijn we nu pas klaar om in de nabije toekomst met een volledig eigen set uit te pakken, nog steeds gekoppeld aan onze eigen podiumhumor. Zo doen we nu soms een cover van 'Eye of the Tiger', de boksshow inkluis. Het visuele is voor ons zeer belangrijk. En plezant. In Peer hebben we 'Op de purperen heide' gespeeld, om er een beetje in te komen. Dat was riskant maar het lukte. Iedereen begon mee te zingen. Ik moet er nu nog altijd mee lachen.»

Veto: Welk soort publiek trekken jullie?

Lambrechts: «De gemiddelde leeftijd van ons publiek schat ik rond de 35 jaar. Meestal zijn het mensen die graag een pint pakken en die zich gewoon willen amuseren. Veel arbeiders ook die in de fabriek gaan werken. Blues en bier zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De laatste tijd ko-

men wel meer en meer jongeren naar onze optredens kijken. Misschien komt dat wel als reactie tegen al het muzikaal geweld van de laatste tijd. Helaas nog te weinig knappe vrouwen. Speel dus zeker geen blues om een knappe vrouw te verleiden! Toch stijgt de interesse voor blues duidelijk. Dat merk je bijvoorbeeld op Radio 1 waar nu elke avond in het programma 'Pih Pih' enorm veel blues wordt gedraaid.»

Veto: Blues Lee speelde in Zolder met de Belgische blues-peetvader Roland. Is hij een idool voor jullie?

Lambrechts: «Een idool is een groot woord. We zitten eigenlijk in een ander circuit. We houden trouwens ook van andere muziek. Maar hij blijft natuurlijk dé Roland Van Campenhout die bij ons veel respect afdwingt. Hij doet altijd wel iets speciaals. Daarbij komt dan natuurlijk nog zijn charisma en podiumpresence. We waren tijdens het optreden wel bijzonder zenuwachtig omdat je met hem nooit weet wat je kan verwachten. Hij heeft zo zijn dagen, en wij

hadden geluk dat hij er die dag echt zin in had. Na het optreden zei hij dat we dat nog eens moesten doen. We vonden dat een mooi compliment voor een jonge groep.»

Veto: Waar zou je willen dat Blues Lee staat over pakweg vijf jaar?

Lambrechts: «Uiteindelijk was Peer mijn droom. Die is nu al verwezenlijkt. Je moet echter ook realistisch zijn. Met deze bezetting wordt het gewoon heel moeilijk om bijvoorbeeld internationaal door te breken. We zijn nu eenmaal geen beroepsmuzikanten en we hebben gewoon te weinig tijd om te repeteren. Laat ons momenteel gewoon ons ding doen en niet te ver vooruit kijken. Tegen nieuwaar zouden we graag de studio induken om een nieuwe demo op te nemen. Dan zien we wel weer.»

Pascal Seynhaeve
Blues Lee konserteert in De Blauwe Kater op 17 november. Info & boekingen bij Christophe op 011/53.78.33 of bij Jan: 011/53.32.09. E-mailen kan ook, naar ben.lambrechts@student.kuleuven.ac.be.

Schrijven is zappen

De spiegels hangen bijna weer aan onze vensters, de gure winterlucht zal ons dra naar binnen blazen als we de knop van de voordeur omdraaien: tijd om ons in ons hoekje te nestelen en een boek te lezen. Of zijn boeken niet meer van de tijd in onze Internetwereld? Een vraag die aan de orde komt tijdens het culturele praatprogramma LikOpStuk, een pril samenwerkingsverband tussen Stuc en Radio Scorpio, dat elke eerste zondag van de maand georganiseerd wordt.

Het volgende onderwerp is 'Literatuur (!)' en voert als gasten onder meer enige korifeeën van de jongste, hippe schrijversgeneratie ten tonele: Paul Mennes, Jeroen Olyslagers en Peter Verhelst. De rode draad die hun korte levenstonde verbindt, is het programma 'De Gebeurtenissen' waarmee ze de Vlaamse cultuurempels gauw zullen vereren. Virtuozes samplers als ze zijn, zal hen gevraagd worden wat de relatie tussen schrijven en samplen is. Is dit het einde van de literatuur of gewoon maar van de negentiende-eeuwse, romantische kunstopvatting dat schrijven de allerindividueelste uitdrukking van de allerindividueelste emotie is?

Een andere gast, Kamiel Vanhove, wordt onder andere ondervraagd over 'Bellevue / Schoonzicht', een boek in de vorm van een literaire wandeling door Brussel, dat hij samen met Koen Peeters schreef. Dimitri Leue onderhoudt het publiek over zijn monoloog 'Maura of de zeven magen der eenzaamheid' en diens meer, Jean-Paul Mulders en Annick Lesage ten slotte drongen binnen in de zwarte zielenroerselen van Jotie T'Hoof, waaroever ze een biografie schreven.

(be)

LikOpStuk (2) vindt plaats op zondag twee november in de Stucbar, tussen vijf en zeven uur en wordt tegelijk uitgezonden op Scorpio (106 fm). Toegang gratis.

DANSATELIER

Kleuterdans (3,5j)
Kinderdans (5j)
Predans (6j)
Jazz-dans
Klassiekballet
Dans-aerobic
Hip-hop
Figuurtraining
Dansexpressie

NIEUW!
Hip-hop volwassenen
Dansexpressie kinderen

GRATIS PROEFLESSEN
GEDIPLOMEERDE DANSLESGEEFSTERS
ALLE LEEFTIJDEN EN NIVEAUS
VOOR DANS-AEROBIC-FIGUURTRAINING-STRETCHING MOGELIJK
PER LES OF PER 10 LESSEN TE BETALEN

SPECIALE PRIJS VOOR STUDENTEN
INFO: DIESTSTESTRAAT 234 (vlakbij het station) LEUVEN
Tel. & fax 016/23 26 40

ALMA'S

Woelige Week

28/10
* STEAK-BUFFET
DINSDAGAVOND → ALMA 1

29/10
* VITAMINE-BUFFET
WOENSDAGMIDDAG → GASTHUISBERG

* CANDLE-LIGHT DINNER
MET LIVE-MUZIEK WOENSDAGAVOND
→ ALMA 2

30/10
* BROODJES-BUFFET
DONDERDAGMIDDAG → DE VALK

* BREUGHEL-BUFFET
DONDERDAGMIDDAG → ALMA 3

* MOSSELEN À LA PAUS
DONDERDAGAVOND → PAUSCOLLEGE

* DESSERTENBUFFET
DONDERDAGAVOND → SEDES

ALMA UNIVERSITEITSRESTAURANTS

Bomen en Neanderthalers

I de achtste editie van het internationaal dansfestival Klapstuk zit erop. Net geen volledige maand lang werden de Leuvense podia overspoeld met in hoofdzaak dansproducties, maar ook teater en video kregen er een plaats. In de marge werd er ruimte voorzien voor gesprekken, lezingen en publikaties. Dit alles was goed voor meer dan zeventig voorstellingen en tienduizend toeschouwers. De kunstenaars en het publiek zijn weer naar huis, de rust lijkt even weergekeerd in de Stucbar, die zich echter al opmaakt voor de openingsweek van de nieuwe Stuc-programmatie volgende week. Veto volgde het festival van kortbij en berichtte reeds uitvoerig over de voorstellingen. Een bescheiden stand van zaken na de storm.

In tegenstelling tot de voorgaande editie in 1995, werden de voorstellingen niet onder een bepaalde noemer of thema geprogrammeerd. De taak en de doelstellingen van een organisatie voor dans gaan namelijk veel verder dan het presenteren van voorstellingen tijdens een festival. Sinds de jaren tachtig is de danswereld, zeker in Vlaanderen, exponentieel gegroeid en geëvolueerd. Klapstuk speelde hierin steeds een erg actieve rol, niet alleen met de festivals, maar ook met productieve ondersteuning en zeer recent zelfs met een opleidingsinitiatief, het Performance Education Program (Pep). Vandaag lijkt de hedendaagse dans zich binnen de podiumkunsten enigszins te hebben gekonsolideerd en is enige zelfgenoegzaamheid sommige choreografen en dansfestivals niet vreemd. Toch is het voor festivaldirecteur Johan Reyniers van cruciaal belang aan te tonen dat geen enkele kunstvorm en zeker niet de dans, in een vacuüm ontstaat: "Ik wil ook echt laten zien dat een kunstenaar niet als een Neanderthaler uit een boom komt gevallen. Een kunstenaar komt ergens uit voort. En dat is iets dat heel vaak miskend is geweest in de podiumkunsten. Podiumkunsten hebben sowieso al weinig gebeugen. En in de jaren tachtig is men bij ons helemaal van scratch begonnen. Alsof een kunstenaar alleen interessant is als hij romantisch en origineel is en vanuit het niets zit te scheppen. Ik vind dat allemaal zo'n flauwekul dat ik daar echt niet tegen kan". Deze pre-occupatie vormde in de programmatie van het laatste festival de rode draad, waarnaast je nog enkele zijlijnen kon ontdekken.

Lokomotief

De hoofdbrok van het festival werd gevormd door de dansproducties zelf, voortgetrokken door een aantal grote en gevestigde namen met aan de andere pool jonge dansers in opleiding. Parallel daarmee liep de 'EX'-lijn, producties van dansers die vroeger bij gevestigde choreografen hebben gewerkt, wier invloed nog steeds merkbaar is. Daartussen wrongen zich een aantal zijlijnen: producties van kleinere vissen, een aantal video's en schijnbaar geïsoleerde teaterproducties en enkele Klapstukgetrouwen die voor enige continuïteit dienden te zorgen. Om in die wirwar klaar te blijven zien, werd er in 'blokken' geprogrammeerd, helder gespreid over de verschillende lokaties en festivalweken. Zo moest de rode draad meteen worden opgepakt tijdens de eerste activiteit, een presentatie van het werk van Jeanne Brabants, éminence grise en grande dame van de Belgische dans, wier werk velen onbekend is en wier invloed vaak onderschat wordt. Om praktische redenen konden de cahiers met portretten van Brabants, Fabre, De Keersmaecker, Vanrunxt en Vandekeybus niet

worden voorgesteld. Dat startschot in mineur werd echter meteen goedge maakt door 'Agon', één van de meesterwerken van de Amerikaan Georges Balanchine, door Het Nationaal Ballet: een klassiek Nederlands balletgezelschap dat veel werk van Balanchine op het repertoire heeft staan. Balanchine en diens werk zijn in België nog steeds grote onbekenden, in tegenstelling tot in de States en in Nederland, waar respectievelijk het New York City Ballet en Het Nationaal Ballet zijn werk blijven koesteren en opvoeren. Samen met Igor Stravinsky zorgde Georges Balanchine voor een aantal fundamentele vernieuwingen in het klassieke ballet; zijn werk blijft ook vandaag nog erg fris en zijn

EX-EX

Een centrale plaats werd ingenomen door Jan Fabre, die met zijn 'De vier temperanten' prominent aanwezig was. De cyclus, waarvan twee delen op het festival werden gekreëerd, werd gemaakt voor vier dansers met een artistiek verleden bij Fabre: Marc Vanrunxt, Wim Vandekeybus, Annamirl van der Pluijm (allen ex-Fabre) en Renée Copraij (nog steeds Fabre). Hiermee wordt de EX-lijn zelfs tot een sirkel: ex-dansers die opnieuw met hun vroegere choreograaf samenwerken. Toch wordt het dubbele ex-prefix niet geneutraliseerd: het dansvocabularium van de danser in kwestie

invloed op veel hedendaagse choreografen merkbaar. Iemand die haar bewondering voor en beïnvloeding door Balanchine niet verbergt, is Amanda Miller, die reeds op de vorige editie te zien was en nu met haar Pretty Ugly Dancecompany een wondermooie voorstelling afleverde, na Agon de grootste productie op dit festival. Haar aanwezigheid trok enerzijds de Balanchine-lijn door, maar bevestigde bovendien de gemaakte artistieke keuzes van het festival, dat de productie dan ook koproduceerde. De kanonnade van grote namen vond, naast de expliciete aanwezigheid van Jan Fabre en Anne Teresa De Keersmaecker, vooral een echo in het bataljon EX-en die op dit festival met eigen producties aanwezig waren. Zo vormden de ex-Cunninghamdansers Dennis O'Connor, Susan Quinn en Gus Solomons Jr. een trio dat de persoonlijke invloeden van Cunningham trachtte te vertalen in een voorstelling. Een ander trio werd gevormd door De Keersmaecker, de Wooster Group en Steve Paxton (zelf ex-Cunningham) die elk een solo choreografeerden voor de ex-Rosas danser Vincent Dunoyer, een voorstelling waarin het vocabularium van de makers hand in hand ging met dat van de performer. Andere EX-en vormden Maria Voortman (ex-Fabre) met een wat ondermaats solo en Anouk Van Dijk (ex-Miller) met een erg frisse voorstelling, samen met Benoît Lachambre (ex-Stuart) één van de betere producties van het festival; Jennifer Lacey (ex-Warshaw), voor het eerst in België met een bij momenten sterke productie en tenslotte Emio Greco (ex-Fabre), ontegensprekelijk de publieksfavoriet en de vermoedelijk krachtigste topper van het festival. Daarnaast kregen Klapstuk-

maakt integraal deel uit van de voorstelling, het blijven dus *ex-ex-dansers*. Maar het is niet daarin dat Fabre's twee nieuwe solo's wat teleurstellen. De verwachte choreografische rijkdom die de verschillende combinaties zouden kunnen hebben opgeleverd, blijft achterwege. Mede door de dwingende en teatrale scenografie verliezen de solo's aan dansante en esthetische kracht, net wat Fabre's vroegere choreografieën zo fassinerend maakte. Het is overduidelijk dat Jan Fabre momenteel op zoek is naar een nieuwe vormentaal en een nieuw publiek. Daarbij rijst de vraag hoeveel krediet hij van zijn huidige publiek kan vragen en of zijn recente producties, ondanks hun hogere toegankelijkheidsfactor, artistiek nog voldoende te bieden hebben om een nieuw publiek aan te spreken. Niettemin blijft Jan Fabre voor Johan Reyniers een belangrijk kunstenaar die zijn plaats op dit festival wel degelijk verdient. Ondanks zijn reputatie blijft het artistieke risico echter even groot als bij de nog minder bekende namen, maar is zijn promotionele impact veel groter.

Forum

Grote kanonnen zoals Jan Fabre, De Keersmaecker en zelfs Miller scheppen zowel voor het festivalpubliek als voor de deelnemende kunstenaars een zeker vertrouwen, maar ook zij hebben soms nog nood aan een festival om hun werk aan een jonger publiek voor te stellen. Ook kan hun werk als 'katalysator' fungeren om het werk van jongere choreografen toegankelijk te maken voor een ruimer publiek. Dat het werk van deze laatsten daarbij soms positiever wordt onthaald dan dat van de

gereputeerde 'grotten', kan hen alleen maar ten goede komen. Mooie voorbeelden hiervan op dit festival zijn de producties van Anouk van Dijk en Emio Greco, die op dit festival het vertrouwen van Reyniers bevestigden en dat van het publiek wonnen. Hiermee is bovendien aangetoond dat Klapstuk erin geslaagd is haar jongerenkapitaal te verzilveren, zodat opnieuw jonge choreografen aantrokken kunnen worden tot het festival. Outsider bij uitstek was Jan Ritsema, 'een eigenzinnig teatermaker die aanwezig was met een zelfgedanste, felgemaakte solo en met een voorstelling met de laatstejaarsstudenten van Paris. Bovendien stonden de Paris-studenten, samen met de eerste lichter van Pep, in voor een reeks improvisaties tijdens de eerste week. Daarmee is de sirkel rond: van studenten in opleiding, over jonge choreografen langs internationaal gerenomeerde namen tot grote inspiratoren. Tussen al dit dansgeweld stonden de twee teaterproducties ietwat in

de schaduw. Stan bracht een sterke Bernhard-vertolking en Raimund Hoghe was opnieuw aanwezig met een erg persoonlijke, teatrale en indringende voorstelling. Ten slotte werden er nog drie vitteoproducties getoond: het vormelijk strakke en technisch verrijnde 'Ogni Pensi Vola', het eerste deel van een trilogie van Franck en Van Dessel, het experimentele en bevredigende 'The Way of the Weed' van Misotten, Lambrechts en Quiryren en het amusante en felgeprezen 'Dial History' van Grimont-prez. In de randprogrammatie kende de tweede editie van 'Le Cercle' — een gesprekkenforum met dansers, choreografen en critic — echter bijzonder weinig succes. Het publiek noch de pers vond de weg naar deze toch wel gezellige lokatie. Ook de bibliotheek, nochtans een erg rijke verzameling aan danspublicaties, werd amper geraadpleegd. De aandacht voor en de verkoop van de publicaties die in het kader van dit festival werden uitgegeven (een bundel essays van Rudi Laermans en een nummer van Dietsche Warande & Belfort), was eveneens miniem. Bovendien was de aangekondigde CD-rom — programmaboekje, promotiemiddel en souvenir-gadget tegelijk — pas klaar in de laatste week van het festival. Ironisch genoeg was dat ook net het moment waarop de nationale pers het festival dood-zweeg: de laatste producties werden niet meer gerecenseerd, tot terecht ongenoegen van directeur Reyniers, die nu op zoek mag naar een opvolger, alvorens zelf naar het Kaaitheater te vertrekken.

Bruno Van Moer

Jahweh of Jehova

Morelli doceert religieuze geschiedenis aan de ULB, heeft ongeveer 90 kleine religieuze groepen, veelal sektes genoemd, bestudeerd, en was ook actief in de parlementaire onderzoekskommissie rond dit onderwerp. Haar onderzoek deed haar meer twifelen aan de scheiding die men maakt tussen deze kleine groepen en de grote 'multinationals' van de religie. Ze verwijst daarvoor vaak naar het katholicisme uit haar kindertijd: "Het religieus radicalisme dat men de 'sekten' zo verwijt, vertoont veel gelijkenissen met het katholicisme van de eerste helft van de twintigste eeuw in onze kotreien." In haar recentste boek verwijst ze alle criteria om de 'goede' religies te onderscheiden van de 'slechte' sekten inefficiënt te zijn. Daarom pleit ze voor een gelijke behandeling van alle religieuze overtuigingen en tegen de praktijken van de sektetegenstanders die ze 'de antisektelobby' noemt. Naast deze organisaties krijgen ook de pers en de wetgevende organen een veeg uit de pan.

Een eerste punt dat Anne Morelli uitvoerig bespreekt is de gevoelswaarde die in bepaalde woorden ligt. Ondanks het feit dat nooit iemand een nauwkeurige definitie van sekten heeft kunnen opstellen, worden ze veelal geassocieerd met allerlei schandalen. De woordkeuze als het over sektes gaat is anders dan wanneer men over gevestigde religies praat en roept pejoratieve konnotaties op. Ook de pers vergriipt zich hieraan. De 'liturgische gewaden' die sektes gebruiken, worden simpelweg 'vermomming' en 'prullaria' genoemd. Een journalist zou een dergelijke terminologie professioneel niet overleven indien het in verband met één van de gevestigde religie gebruikt zou worden.

Anne Morelli probeert in haar betoeg af te rekenen met een aantal clichés die gebruikt worden om aan te duiden dat sekten slecht zijn of om sekten te onderscheiden van andere religies. Zo worden sekten ervan beschuldigd personen te rekruteren en hen zonder enige (sociale) bescherming als slaven te laten werken, zeer kapitaalkrachtig te zijn en hun activiteiten te ontplooiën in uiterst duistere omstandigheden. Daarbij zouden ze eveneens trachten het seksleven van de volgelingen te bedwingen, hun persoonlijkheid af te nemen, blinde gehoorzaamheid af te dwingen en gebruik te maken van indoktrinatie. Stuk voor stuk zal Morelli deze 'beschuldigingen' analyseren, zonder ze te ontkennen, maar aan de hand van voorbeelden je proberen te overtuigen dat deze kenmerken evenzeer terug te vinden zijn binnen de door ons zo gewaardeerde grote religies.

"Sekten en religies zijn ongetwijfeld moeilijk te definiëren en van elkaar te onderscheiden, want", zegt ze, "ze hebben vergelijkbare praktijken en een onderscheid maken op basis van rationaliteit is onmogelijk." Hoewel de verleiding groot is om dit wel te doen, bijvoorbeeld door te zoeken naar objectieve criteria als de ouderdom en het aantal gelovigen, is dit geen legitieme praktijk. Ook de geloofsovertuiging is geen objectief element van onderscheid. Professor Dobbelaere sprak zich in die zin uit voor de Belgische onderzoekskommissie. "Alle geloofsovertuigingen zijn per definitie irrationeel, maar wat we altijd hebben gekend beschouwen we als ernstig en 'normaal' en wat we vandaag ontdekken, als dwaas en 'abnormaal'." Door de complexiteit van de materie zijn bepaalde mensen zich gaan concentreren op de gevaarlijke sekten zoals bijvoorbeeld de Franse parlementaire onderzoekskommissie die werkte met schadelijkheidscriteria dat deed.

Morelli beweert daarentegen dat dit eigenlijk gewoon de klassieke elementen zijn van de sektedefinitie, die even goed op grote religies van toepassing zijn. Als het om 'schadelijkheid' gaat, zijn sekten volgens haar maar povere amateurs, die verbleken bij de grote godsdienstmultinationals.

Keurmerk

Een ander probleem voor de sekten is dat er meer aandacht wordt besteed aan hun juridische problemen dan aan soortgelijke problemen bij andere religies. Hiermee wil Morelli niet insinueren dat deze groepen witter dan wit zijn, wel dat ze door de politie voortdurend in het oog gehouden worden, wat kriminalisering meebrengt. Ze ziet een groot verschil in behandeling: "Bij sekten geldt een beschuldiging al als bewijs, en ze wordt dan ook breed uitgesmeerd in de media."

Morelli hekelte evenzeer de strategie van de Belgische Katholieke Kerk, waarvan ze zegt dat ze officieel de eukumene preekt, maar die een onbuigzame houding tegenover nieuwe religieuze bewegingen aanneemt. Ze staft haar mening met een bijlage namens het aartsbisdom uit 1979 van de hand van Denaux, waarin een aantal klassieke strategieën om concurrenten te diskrediteren gepresenteerd worden. Morelli verloor misschien de meer recente uit-spraken van Denaux in het tijdschrift 'Cummunio' uit het oog, waarin hij waarschuwt voor groepen met een sektarisch profiel binnen de Kerk.

Antisektelobby

Anne Morelli trekt sterk van leer tegen de antisektenorganisaties die internationaal verenigd zijn in een vertakt netwerk, die leven voor en door de jacht op sekten en overal dezelfde methoden gebruiken. Ze proberen alle religieuze groepen, buiten de grote klassieke religies, in diskrediet te brengen en brengen desinformatie (bijvoorbeeld over het oplazen van het aantal volgelingen van de minderheidsgodsdiensten). Daarvoor richten ze zich op de media, de politiek en de academische wereld. Ook in België zou deze lobby sterk vertegenwoordigd zijn, en in verbinding staan met de traditionele zullen. Eén van die organisaties is het Adif (Association de Défense des Intérêts des Familles) die het recht wil krijgen om namens echte of vermeende slachtoffers te getuigen voor de rechtbank. Het Adif wil daarvoor zelfs subsidies krijgen. "Het is er al in geslaagd geprivilegieerde relaties aan te knopen met een groot aantal journalisten en is geïnfilteerd in de Brusselse politiek, schrijft Morelli.

Wetgeving

Zowel de antisektenlobby als de grote godsdienstmonopolies zouden wetgevende initiatieven op Europees en op nationaal vlak proberen te beïnvloeden. Hun Europese inmenging is tweeledig, vindt de auteur: enerzijds willen de oude religies dat hun spirituele bijdrage als fundamenteel wordt erkend, anderzijds willen ze de ontplooiing van nieuwe religieuze bewegingen beletten. Meermals is er al opgeroepen tot waakzaamheid ten opzichte van jonge religieuze groepen op Europees vlak. In maart 1996 ging bij ons de parlementaire commissie 'ter bestrijding van de onwettige praktijken van de sekten' van start, en diende in het voorjaar van '97 haar konklusies in. De commissie, die tegemoet wilde komen aan de Europese eisen op dit gebied, moest onderzoeken of de bestaande Belgische wetgeving volstond. De commissie meende van wel, maar ze raadde aan strenger toe te zien op de geveerde bewegingen.

Verder pleitte ze voor een betere informatie naar jongeren toe, en hulp aan ex-aanhangers, wat lijkt op de etische kode die

(foto Johan Neyens)

professor Dobbelaere voorstelt. Ze wil ook een verbetering van de internationale samenwerking met Interpol. De commissie stelde eveneens voor een onafhankelijk en neutraal observatorium op te richten, waar Morelli geen bezwaar tegen heeft. Dit observatorium zou de opdracht krijgen om voorstellen te doen aan regering en parlement over hoe ze de gevaren van bepaalde sektarische praktijken beter kunnen indijken. Morelli betreurt wel dat de commissie het niet kon nalaten nieuwe specifieke strafrechtelijke bepalingen te suggereren.

Morelli stelt de huidige publieke houding tegenover sekten terecht en goed onderbouwd aan de kaak. Die houding zou neutraler moeten zijn, zoals die tegenover de grote religies anno '97. Waar ze echter

de praktijken van sommige sektes wil vergelijken door ze te vergelijken met deze in de Kerk van vijftig jaar terug, gaat ze uit de bocht. Nu worden dergelijke praktijken sowieso niet meer geduld en is aldus enige waakzaamheid tegenover sommige sektarische praktijken wenselijk. Bovendien ziet Morelli soms over het hoofd dat er evenveel kritiek komt op de sekten binnen de Kerk. Daarnaast reikt ze veel emotionele anekdotes aan over de Kerk zoals ze die in haar kinderjaren ervaren heeft, maar daarop kan het toekomstig beleid tegenover sekten uiteraard niet gebaseerd worden.

Bart Andries
'Open brief aan de sekte van de sektetegenstanders' van Anne Morelli verscheen bij Epo. Het kost 450 frank.

Unieke educatieve aanbieding
MICROSOFT
voor studenten en professoren voor thuisgebruik!

Windows 95 upgrade of Windows NT Workstation 4.0 UK, FR of NL	2.490 incl.
Office Pro 97 UK, FR of NL	3.990 incl.
Developer tools (Visual basic 5.0, Visual C++ 5.0 en Visual J++ 1.1)	3.990 incl.

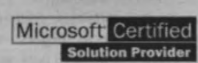
Wat moet u doen?

U koopt de Microsoft licentie van uw keuze. In de doos vindt u o.a. het formulier dat u dient in te vullen, te laten afstempelen door de universiteit en op te sturen naar Microsoft die u dan de CD bezorgt. Bij aankoop van Office of Developer tools in de K.U.Leuven PC Shop krijgt u een gratis ticket Studio Filmtheater in Leuven.

Access

Oppemstraat 13 — 3080 Tervuren
tel. 02/766 04 88

Microsoft is een geregistreerd handelsmerk van Microsoft Corporation in de Verenigde Staten en/of andere landen

Op thema's kan je bouwen

Uorig jaar heeft de universitaire overheid het licht op groen gezet voor de realisatie van themahuizen. Deze huizen zouden een combinatie moeten vormen van samenwonen in groep én de gezamenlijke inzet voor een welbepaald thema. De bewoners gaan het engagement aan om minstens één jaar te werken aan initiatieven over een onderwerp dat hen nauw aan het hart ligt. Dit jaar zijn de eerste vier themahuizen van Leuven opgestart.

Het idee van themahuizen is ontstaan in 1972 in Louvain-La-Neuve, vanuit een gebrek aan animatie op de universitaire site. En het had succes: een honderd tal "kotska-projets" werken vandaag rond een variëteit aan maatschappelijke thema's of ze zetten culturele en amusementprojecten op poten. Waar de inspiratie gevonden werd in Louvain-La-Neuve, lagen de motieven om in Leuven met themahuizen te starten anders dan bij hun Franstalige kollega's. Ten eerste was en is er het veel te beperkte aanbod van gemeenschapshuizen in Leuven, waardoor de universitaire overheid bereid was om zelf haar steentje bij te dragen aan een verhoging van het aanbod van Leuvense gemeenschapshuizen. Ten tweede de bekommernis om het sociaal engagement en de sensibilisering rond bepaalde thema's bij de studenten aan te wakkeren — of in het officiële universitaire jargon: de begeleiding van de katholieke intellectueel naar een (toekomstige) waardenbelevende rol in de maatschappij. Wat er ook van zij, het themahuis lijkt ten aanzien van het doorsnee gemeenschapshuis een meerwaarde te bieden: het samenwonen is tegelijk ook een samenwerken rond een welbepaald thema.

Afgeleefd

Nochtans werd de realisatie van het nobele idee van het themahuis verleden jaar een bijzonder moeilijke bevalling. Het aanbod van gemeenschapshuizen uitbreiden betekent voor de universiteit immers huizen aankopen, en daar wrong het financiële schoentje. Een aankoop van bijvoorbeeld patrimonium betekent binnen een opgesteld budget voor studentenvoorzieningen immers automatisch een besparing

op andere posten, zoals onderhoud van de residenties, (Alma-)voeding, sociale dienstverlening... Daarnaast waren er nog de twijfels die voortkwamen uit slechte ervaringen met "afgeleefde" gemeenschapshuizen in de jaren '70-'80. Het uiteindelijk resultaat van deze besommeringen is een afwachtende houding vanwege de universitaire overheid. In plaats van investeringen in nieuwe huisvesting, zijn er in twee residenties enkele verdiepingen ter beschikking gesteld voor de themahuizen. Bij succes wordt een uitbreiding van het project in overweging genomen.

Kulinair

Vorig akademiejaar zijn er vier projecten ingediend. Een eerste themahuis stelt met het onderwerp "solidaire wereldkonomie" de derdewereldproblematiek centraal in haar werking. Hoofdkactiviteit van deze tienkoppige groep is het openhouden van een wereldwinkel(tje) op de Cité Arenberg met als doelpubliek de Cité-bewoners (en hun vrienden en kennissen). Daartoe is al het nodige promotiewerk in de verschillende woonblokken gedaan. Het themahuis is echter meer dan het vervullen van de kulinairse genoegens van de studenten tegen een certijfje prijs. Het is ook de bedoeling de studenten op een meer edukatieve wijze aan te spreken omtrent de Noord-Zuidproblematiek (bijvoorbeeld door de programmering van films over de Noord-Zuidverhoudingen). Tegelijk vormt deze groep een gemeenschapshuis van de Universitaire Parochie (UP), waar de klemtoon ligt op het samenwonen en het samen geloven. De UP herbergt een elftal projekthuizen die vanuit een kristelijke inspiratie maatschappelijke thema's aankaarten zoals bijvoorbeeld multikulturalisme en het leefmilieu. Kotpastors spelen in hun werking een ondersteunende rol.

Twee themahuizen zetten zich in voor de problematiek van kansarmoedebestrijding. Het eerste huis wil als informatiekanaal fungeren tussen de studentenbevolking enerzijds en de bestaande werkingen en projecten omtrent kansarmoede anderzijds. Dit vanuit de vaststelling dat Leuven mooi opgedeeld is in twee segmenten: het eerste grote deel waar de student een vaste stek heeft in het vertrouwde stadsbeeld en het kleinere en "armere" tweede deel (de driehoek Brusselse straat - Ring - Vaart-

traat) dat veelal een grote zwarte vlek is in het geografisch geheugen van de doorsnee student. De "missing link" zou daarbij moeten worden opgevuld door de themagroep — die slechts uit zes personen bestaat. Die "link" zou het volgende inhouden: het aanbod van vrijwilligerswerk bekendheid geven bij de studenten en de geïnteresseerden laten doorstromen naar de concrete kansarmoedewerkingen. Daarnaast verstrekken ze informatie over activiteiten van dergelijke werkingen en proberen ze de studenten te sensibiliseren rond het kansarmoedeprobleem. Eventueel werken ze zelf als vrijwilliger bij de projecten of instellingen die rond kansarmoede werken.

Het tweede themahuis richt zich op de concrete werking van Poverello, een organisatie die instaat voor maaltijdbereiding voor en sociale opvang van kansarmen. Het is de bedoeling om zich als groep in te zetten voor allerlei activiteiten die zich afspelen in en rond Poverello. In tegenstelling tot sommige andere themahuizen ligt de klemtoon hier vooral op concrete actie binnen een bestaande werking. Het doelpubliek van deze groep is dan ook niet zozeer het studentenpubliek maar vooral de kansarmen zelf.

God

Tenslotte is er het themahuis dat zich met de naam "stadthuis" heeft getooid. Het werkt rond het project "een stad om in te leven/wonen". Het idee van een "stadthuis" is in de Vlamingenstraat 116 ontstaan, waar

een aantal groen geïnspireerde projecten verzameld zijn onder de naam "Ginkgo Biloba". Dit vanuit de vaststelling dat er geen enkele instantie is die zich bezig houdt met het stadsleven an sich. De bedoeling is bij studenten (en inwoners) de aandacht te vestigen op de leefkwaliteit in de stad. Het stadsleven wordt daarbij vanuit een veelheid van perspectieven benaderd. Verwacht maar thema's als verkrotting, stadsubculturen, natuur in de stad, kunst in de stad... Zo staat er bijvoorbeeld een colloquium rond stadskultuur op het programma met prikkelende thema's als "stad en seksualiteit", "stad en voeding", "overlevingsstrategieën in de stad" en "God in de stad". Ter financiering van de plannen hebben de stadshuisleden zich tijdens de zomervakantie bezig gehouden met een massale kweek van plantjes. Binnenkort worden ze te koop aangeboden. Dit zou als aangenaam neven-effect een vergroening van de doorsnee Leuvense vensterbank hebben. U bent gewaarschuwd.

Hans Neefs

Wil je wereldwinkelproducten van het themahuis "Solidaire wereldkonomie" kopen; ga dan naar: Wereldwinkel Cité Arenberg, blok 8/0, groenveldlaan 1, 3001 Heverlee, of bel 23.12.14. Ben je geïnteresseerd in één of andere vorm van vrijwilligerswerk rond kansarmoedebestrijding, dan wandel je best naar Residentie Sint-Katharina, Sluitsstraat 2, 3000 Leuven, of bel 29.17.83. Geïnteresseerden in één van de andere twee themahuizen, wenden zich best naar hetzelfde adres als van het voorgaand themahuis of bel de nummers 23.06.04 of 82.45.98.

(foto Ivan Put)

Terbank start proefproject komposteren

Afvalselectie bij studenten

Ue Raad voor Studentenvoorzieningen (RVS) heeft naar aanleiding van de jaarlijkse begrotingsdiskussie de werking van het Sensibiliserings- en Informatiecentrum (Sic) rond mobiliteit en milieu herzien. Het Sic is ontstaan als inhoudelijke aanvulling bij VZW Velo (Veilig en Ekologisch in Leuven Op de fiets). De studenten vreesden immers dat de werking van Velo gereduceerd zou worden tot een fietsverhuurdienst. Kort na haar ontstaan werd het Sic overgeheveld naar Studentenvoorzieningen. Deze verschuiving zorgde meermalen voor een aantal heftige interne conflicten. Tegelijkertijd werd ook het aktiegebied van het centrum uitgebreid, milieu werd steeds meer los gezien van mobiliteit en kreeg een belangrijkere positie. Zo'n twee weken geleden besliste de RVS echter de milieuwerking weer af te bouwen ten voordele van het luik mobiliteit.

Door de toenemende aandacht voor de negatieve gevolgen van de mobiliteitsproblematiek achtte de stuurgroep van het Sic de tijd rijp om een uitbreiding van een half-tijds tot een voltijds mandaat te vragen. Deze uitbreiding dreigde even de werking rond milieu — eveneens een half-tijds mandaat — in het gedrang te brengen, maar alle fracties lijkten zich te kunnen vinden in het aangenomen compromis. Hierin wordt immers gesteld dat de verantwoordelijke voor het Sic zich full-time met mobiliteit zal bezighouden en dat men voor het gedeelte milieu met projecten zal werken. Een aantal van deze projecten werden reeds opgestart en vereisen de nodige opvolging. Enerzijds heb je de afvalstudie waar men eind vorig jaar met een nulmeting van start is gegaan, en anderzijds zijn er een aantal concrete initiatieven rond afvalpreventie en -selectie opgestart.

Mest

Eén van deze initiatieven is het proefproject "Komposteren" dat vorige week maandag in de studentenresidentie Home

Terbank van start ging. De komposteerinstallatie van Interleuven kan jaarlijks zo'n 50.000 ton GFT-afval verwerken, waarvan ongeveer 30.000 ton uit het arrondissement Leuven komt. Deze verwerking veroorzaakt echter heel wat hinder voor omwonenden en is vrij kostelijk, zodat de stad steeds meer het thuiskomposteren begint te promoten. Aangezien men bij Terbank duidelijk bereid is om rond afvalpreventie en -selectie te werken en het complex omgeven is met groen, besliste men om er met

een eerste proefproject rond "komposteren op studentenresidenties" van start te gaan. Dichtbij de keuken heeft men aan de hand van een aantal afgedankte treinstubs een kompostbak met twee compartimenten gebouwd. Om de geurhinder en de zwerm insecten tegen te gaan zullen moeilijk composteerbare afvalstoffen, zoals bijvoorbeeld vlees, vis, saus en gekookte etenresten, nog steeds meegegeven worden met de tweewekelijkse GFT-opphaling. Voor de

volg op p. 14

Duo Peschken & Vöckler presenteren 'Psychoscape'

Eksplorie in Galerie Transit

Inie de Leuvense kunstgalerie Transit binnentreedt zal enigzins verbaasd zijn: op het eerste gezicht is de galerie namelijk leeg. De kleine kleurenfoto's die her en der hangen, zal men pas na een onderzoekende blik of met de hulp van de galeriehouders ontdekken. De foto's maken deel uit van een tweedelig project omtrent de grenzen tussen de openbare en private ruimte.

Galerie Transit biedt samen met de Brusselse galerie Vincenz Sala de kunstenaars Peschken & Vöckler de kans hetzelfde project op een geheel verschillende manier uit te werken. In Brussel betreft de bezoeker een kleine, door windschermen afgezonderde ruimte waarin hij, gezeten aan een tafel, een fotomap kan inkijken. De foto's zijn schijnbaar toevallige opnames van gebouwen, interieurs en stedelijke landschappen. Deze veelere intieme presentatievorm explodeert als het ware in de Leuvense galerie Transit, waar de kunstenaars eigenhandig dezelfde vijftig foto's doorheen alle kamers van het statige herenhuis verspreid hebben.

Ironie

Grete Peschken (1964) en Kai Vöckler (1961) zijn beide afkomstig uit Berlijn en genoten een opleiding in de schilderkunst. Het schilderen van Vöckler evolueert al gauw naar het maken van muurtekeningen die de gehele galerieruimte — muur, plafond en vloer — beslaan. De interesse voor het architecturale zal leiden tot een breder onderzoek naar het karakter van verschillende binnen- en buitenruimtes. Verbonden aan het Bauhaus te Dessau, zal Vöckler projecten uitwerken rond de tegenstelling tussen landschap en stedelijke periferie,

alsook tussen het menselijke geheugen en de openbare realiteit. Sinds 1994 werkt hij samen met Peschken aan het vormgeven van dit idee. De foto's die de toeschouwer in de gelijklopende exposities te zien krijgt, werden gemaakt op verschillende plaatsen in Europa. Toch verwijzen ze niet naar tipische aspecten van een bepaald land of cultuur. Het lijkt wel of net die beelden en details die neutraal en universeel schijnen, worden vastgelegd.

Deze thematiek kadert in een bredere interesse voor verstedelijking en globalisatie waarvan in de hedendaagse kunst sprake is. Architecten die ook op de kunstscène terug te vinden zijn als Rem Koolhaas en Aldo van Eyck, kregen afgelopen zomer op Documenta nog een belangrijke rol toebedeeld. Reflectie over actuele ruimteplanning is noodzakelijk om te wijzen op de toenemende verstedelijking van de natuur. Stedenbouwkundige Luc Deleu biedt op een eerder ironische manier oplossingen voor het probleem van urbanisatie versus vrije ruimte, zoals zijn voorstel om nucleair afval naar de zon te schieten of België te recyclen tot agrarisch gebied. Op een haast paradoxale manier zou de mens zich uit de openbare ruimte terugtrekken. De publieke ruimte wordt steeds meer omgevormd tot stadsruimte. Tegelijk wordt het openbare leven meer gecontroleerd en van infrastructuur voorzien, zodat de gewone mens zich in zijn eigen wereld terugtrekt.

Deze dubbele problematiek ligt eveneens aan de grondslag van de projecten van het duo Peschken & Vöckler. Enerzijds is er de tegenstelling tussen stad en platteland, en anderzijds tussen het publieke en private. Dit resulteert in de trendy klinkende titel 'Psychoscape', als het zich terugtrekken uit de stad in een verinnerlijkt landschap. Bij de foto's die de kunstenaars presenteren lijkt het niet zozeer om dat ene

gebouw of landschap te gaan, maar eerder om ons en onze relatie met de werkelijkheid.

Kanon

Terwijl deze beelden ons bij Vincenz Sala voorgeschoteld worden, vullen ze in Transit zowel de galerie als de private vertrekken van de galeriehouders. Om de zoektocht van de bezoeker te vergemakkelijken toont een video een round-up van de foto's en de plek waar deze liggen, hangen of plakken. Op de eerste verdieping kan men eveneens plaatsnemen rond een laaghangende lamp op een pluizig tapijt om te luisteren naar cassettes met anonieme

beschrijvingen van interieurs. De intimiteit van de verhalen contrasteert andermaal met de vrijwel lege ruimte waarin men zich bevindt, alsook met foto's van steden op de lamp aangebracht. De spanning tussen binnen en buiten die Peschken & Vöckler met dit project nastreven, krijgt zo op verschillende manieren vorm. Om bijvoorbeeld het poëtische van het oude kanon in Sint-Maartensdal te ontdekken, kan men zich naar de keuken van Bert en Dirk, de galeriehouders van Transit, begeven.

Eva Wittocx
'Psychoscape' van Peschken & Vöckler is nog tot 5 november te bezichtigen in Galerie Transit — open van vrijdag tot zondag van 14.00 tot 18.00u. — in de Tiensevest 31.

Komposter

vervolg van p. 13

eigenlijke kompostering zijn er een aantal onontbeerlijke natuurelementen, zijnde water, lucht, warmte, bacteriën en een bepaald soort wormen. Belangrijk bij het komposteringsproces is de structuur — niet te veel van eenzelfde materie —, de ventilatie — kan bevorderd worden door houtsnippers — en de koolstof-stikstofverhouding.

Rijping

Kompostering is een afbraakproces, waarbij mikro-organismen het organisch materiaal afbreken. Na deze bacteriële omzetting beginnen de aanwezige wormen aan

het verteringsproces. Tijdens dit afbraakproces zal de temperatuur van het goedje al vlug stijgen tot 40 à 70 graden Celsius. Door deze hoge temperaturen worden ziektekiemen en onkruidkiemen vernietigd. Na deze broeifase koelt de compost af en zakt in elkaar. Om tot het proces van rijping over te kunnen gaan zal de compost eerst moeten 'omgezet' worden en van de ene bak in de andere moeten overgezet worden. Daarna kan de rijping beginnen en na vier tot zes maanden heeft men bruikbare compost.

Uit dit proefproject zal moeten blijken of de positieve resultaten die verkregen werden uit het onderzoek naar afvalselectie bij studenten ook effectief omgezet kunnen worden in concrete initiatieven die de hoeveelheid afval op middellange termijn beduidend zullen terugdringen. Dit laatste betekent dat de klemtoon in ons afvalbeleid niet langer op selectie, maar wel op preventie komt te liggen.

Thierry Laenen

Veto zal in de komende weken dieper ingaan op afvalpreventie en duurzaam consumeren. Hiermee willen we een aantal mites en begripsverwarringen doorprikken die ons huidige consumptiegedrag mee bepalen. Voor meer informatie kun je steeds terecht bij het Sic op het nummer 32.30.39 of in de inkomhal van Alma II (rechts trappen omhoog).

SPIT

KRINGLOOPCENTRUM

MEUBELS, KLEDING, FIETSEN, HUISRAAD,...

van fifties tot seventies
van klassiek tot modern

Kringloopwinkel Spit,
alles wat je kot nodig heeft

OPENINGSUREN
dinsdag t/m vrijdag 10u-18u
zaterdag 10u-17u

Diestsesteenweg 104, Kessel-Lo
016/26.09.21

(advertentie)

(advertentie)

15 jaar

DE RECTOR

oude markt 4
3000 leuven

where a stranger becomes a friend

zoekertjes

- ✓ L geeft L&W-fuif. Als revanche geeft W ook L&W-fuif
- ✓ Praeses van Klio verjaren en wil niet trakteren. Schande komt over hen... en zijn buik.
- ✓ An V.C., het wordt ten zeerste om prijs gesteld met je fikken van de configuratie Bart af te blijven.
- ✓ Tom's choice: blondē, wild, wet t-shirt, good bumpers.
- ✓ An, An-ya, An-nemie, Fr-an-k, H-an-ne, D-an-y, J-an, Le-an-der... Is dit toeval of zijn jullie allemaal familie.
- ✓ Ideale maten voor Tom: 120-60-90. Laatste twee mogen lager.
- ✓ Dany en Koen eindelijk samen... eindelijk bekend.
- ✓ Sympathieke, goed uitzijende informaticus in spe (1e kan) zoekt apinnetje om zijn banaan te pellen. Melden vóór 31 oktober.
- ✓ En Dany, krijg je nog veel slaag van Veron-

- que, Koen, Kris, mammie en pappie, Filip, Tjilp...?
- ✓ Alle blondines met cup E worden vóór 31/10 verwacht op Parkstraat 204.
- ✓ Vragen naar Tarzan.
- ✓ Uit de Klio-annalen: Ingeborg heeft een rondje van 3' gelopen. Primeur, zo snel.
- ✓ Neen aan het plan-Dillemans. Dillie de promotor van het onderwijs op maat van de industrie.
- ✓ Klio is klein, Dany ook.
- ✓ Bart D., breng in het vervolg je eigen emmer mee als je de tafel wil ondergeilen. 2e Kan O.G.
- ✓ Klio is de afdeling van Klinisch Onderwijs. Klinisch dood slaat op mensen die langer dan 3 minuten over een rondje doen.
- ✓ "t is klein, t is blond, het heeft een grote mond": skanderen tegen Dany.
- ✓ 10.000 Mietjes. 1 Mietmasjien.
- ✓ Bart: ir hrw nfr.
- ✓ We zouden deze week bijna Hanne vergeten.

- ✓ Gelukkige verjaardag, would-be doorgeefstok!
- ✓ We danken Serge voor zijn 'rondje van 1'32'.
- ✓ Tarzan zoekt roedel wijfjes voor wilde oerwoudrituelen.
- ✓ Hoewel Klio lange tijd gelijkstond met Apoloon, liepen we snel achterstand op door het enthousiasme van Ingeborg.
- ✓ Lang leve Louis Marchand.
- ✓ Klio liep alleen! Björn liep alleen! Bart liep

- alleen! En Ingeborg deed ook mee.
- ✓ Hokuspokus raad eens wie er aan de coke is.
- ✓ Romania liep alleen! Buiten enkele kloj's bleef de inzet van Historia achterwege. Een sukses volgens hen.
- ✓ 31 Oktober: D-Day voor Tarzan Tom... Moeien er nog banaanen in zijn?
- ✓ There's nothing an agnostic can't do if he doesn't know whether he believes in anything or not.

WIE VAN DE DRIE??

Tiensestraat 118
Tel: 23.70.30
Ma.-Do. 9 - 22u.
Vr. 9 - 20u.
Zat. 10 - 17u.

Tiensestraat 88
Tel: 23.70.02
Ma.-Vr. 9 - 19u.

Naamsestraat 115
Tel: 23.70.03
Ma.-Vr. 9 - 19u.
Zat. 10 - 17u.

aangepaste uren tijdens KUL vakantieperiodes

agenda & ad valvas

DOOR RAF GERITS

MAANDAG

- 20.00 u **KONSERT** 'Akademisches Orchester der Universität Würzburg o.l.v. Rudolf Dangel, in St.-Jan-de Doperkerk (Groot-Begijnhof), Leuven, toeg. gratis, org. Leuven's Universitair Koor en de Kultuurcommissie van de KU Leuven.
- 20.30 u **TEATER** 'Junges Theater Siegen': 'Kassandra's Kampf um Troja', in Auditorium Minnepoort, toeg. 150/200, org. Fabuleus.
- 20.30 u **LEZING** Prof Huyse over de theorieën van Beck (Duits socioloog), in K.C. Orato-

riënhof, Mechelsestraat 111, Leuven, org. Masereelfonds.

DINSDAG

- 20.00 u **GESPREKSAVOND** Foreign Policy of Israel and the Regional Context, door Harry Kney-Tal, ambassadeur van Israel in België, in Raadzaal van de faculteit Sociale Wetenschappen, org. Kring voor Internationale Betrekkingen.
- 20.00 u **ONDERWIJSAVOND** over homoseksualiteit en scholen, in MSI, org. het Goede Spoor.
- 20.30 u **KONSERT** 'Huelgas Ensemble', hommage aan J Ockeghem, in St.-Geertruikerkerk, org. Festival van Vlaanderen.

WOENSDAG

- 13.00 u **KONSERT** 'Elgart/Yates Guitar Duo', in KADOC-kapel, toeg. gratis, org. Uur kultuur.
- 20.00 u **LEZING** 'De rollen van de Dode Zee'. Stand van zaken door prof. Van der Horst, in MSI 00.14, toeg. gratis, org. Ex Oriente Lux.
- 20.00 u **LEZING** 'Opkomst, bloei en ondergang van de Mechelse klokkengietkunst', in St.-Geertruabdij, org. Campanae Lovanienses.

berichten

Ithaka

Kultuurraad gaat na haar openingsweek weer op volle toeren draaien, en ook daarvoor zal zich onledig houden met de organisatie van het jaarlijks kunstencamparous Ithaka, dat in maart vorig jaar erg succesrijk was. Daarnaast vormen natuurlijk de stapels slechte zomertentoonstellingen een extra uitdaging om het beter te doen. Zin om mee te denken en te helpen? Elke woensdag wordt er om 21.00 u vergaderd op de eerste verdieping van het Stuc (Van Evenstraat 2d). Meer info krijg je bij Katrin van Kura op 23.67.73.

Responsible Young Drivers

De 'Responsible Young Drivers' zoeken jongeren tussen achttien en vijftientwintig uit Leuven en omgeving die in de loop van Nieuwjaarsnacht vrijwillig mensen, met hun eigen auto, naar huis willen brengen. De zevende editie van dit initiatief zal dit jaar ook in Leuven plaatsvinden, en dat in samenwerking met de Preventiedienst van de stad Leuven. Geïnteresseerden mogen bellen voor meer informatie op 02/513.39.94. Medewerkers worden ook verwacht op een bijeenkomst op vrijdag 19 december om 19.30 u op de Leuvense preventiedienst, Waversebaan 66, 3001 Heverlee, te bellen op 21.19.97. Breng dan zeker een kopie van je rijbewijs mee. Geïnteresseerden die op die dag niet aanwezig kunnen zijn, mogen hun naam en adres doorgeven via één van de vermelde telefoonnummers.

DONDERDAG

- POLITIEK KAFEE** Praatkafeë rond een politiek thema: 'Ekotaksen en verhandelbare vergunningen: een eco-ekonomisch beleid'. Deze week gaat het over de (schijsbare) tegenstelling tussen milieu en economische groei. Kortom: milieu en economie: een zero-sumgame of een win-win-optie, in Ginkgo Biloba, Vlamingenstraat 116, toeg. gratis, org. TriAngel en CPV.
- 20.00 u **DISKUSSIEAVOND** Informatie en discussie over anders omgaan met geld: etisch beleggen en dergelijke, in MSI 02.23, toeg. gratis, org. Tegenstroom.
- 20.00 u **DEBAT** 'Onder de sloef': over de sportschoenenindustrie, in Pangaea, org. 11.11.11-studenten.
- 20.00 u **FILM** 'Soleil Trompeur' van N. Mikhailov, in MSI 00.28, toeg. Gratis, org. ISHA.
- 20.30 u **KONSERT** 'Huelgas ensemble': 'Chansonier Melon', in St.-Geertruikerkerk, org. Festival van Vlaanderen.

22.00 u **FUIF** Holebifuij, in Albatros, toeg. 80/140, org. het Goede Spoor.

ZONDAG

- 11.00 u **KONSERT** Mendelssohn & Brahms/Arriaga Strijkkwartet, in KC Leuven.
- 15.00 u **RONDLEIDING** Door de vaste collecties van het Museum Vander Kelen-Mertens, in Savoyestraat 6, toeg. gratis, org. Koninklijke Leuvense Gidsen Bond.
- MAANDAG**
- 13.00 u **KONSERT** 'Juan Carreras en Rudolfo Ortiz, Canciones de mi tierra' (Paraguay), in UZ Gasthuisberg inkomhal, toeg. gratis.
- 20.00 u **LEZING** Middeleeuwse wijnbouw in Oost-Brabant met speciale aandacht voor de Leuvense regio, in MSI 01.12, toeg. 100, org. Koninklijke Leuvense Gidsenbond.
- 20.30 u **FILM** 'Mahanagar' (De grote stad): Indiëse film met inleiding door Harry Houben, in Vanderkelenstraat 30, toeg. 100, org. Vlaams Filmmuseum- en archief.

kolofon

Veto
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven
Tel 016/22 44 38, Fax 016/22 01 03

Jaargang 24, Nummer 6
27 oktober 1997

Ver. uitg.: Bart Eckhout
Hoofdredaktie: Raf Gerits
Redaktiesekretaris: Bart Eckhout
Redaktie: Benny Debruyne, Martijn Graumans, Joost Helsens
Doka: Dirk Bernard, Jimmy Debruyne, Joost Helsens, Jeroen Lissens, Johan Neytens, Ivan Put, Elena Schutjes, Maarten Timmermans
Medewerkers: Bart Andries, Tom Clarysse, Kristof Daniels, Katrien Darras, Hans Declercq, Bart De Schrijver, Dieter Geeraert, Joris Janssens, Evert Kets, Thierry Laenen, Peter Mangelschots, Hans Neefs, Olivier Remy, Pascal Seynhaeve, Bruno Van Moer, Florian Vossen, Eva Wittoox
DTP: Filip De Keukeleere, Ewoud Monbaliu, Eva Wittoox
Layout en vormgeving: Bart Andries, Dirk Bernard, Bert Cornillie, Kristof Daniels, Benny Debruyne, Hans Declercq, Ludwig Deweghe, Bart Eckhout, Dieter Geeraert, Raf Gerits, Martijn Graumans, Joost Helsens, Thierry Laenen, An Poot, Joris Janssens, Jeroen Lissens, Bruno Van Moer
Spelling: Filip De Keukeleere
Cartoons: Filip Craen, Peties
Eindredaktie: Raf Gerits en Martijn Graumans
Internet-Veto:
http://www.veto.student.kuleuven.ac.be
e-mail:
veto@veto.student.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij: Artoos (Kampenhout)
Oplage: 9000 exemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162
Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om 16.00 u

Alfa

- 28/10 om 22.00 u: L&W-Fuif, in Lido.
- 30/10 Sangria-avond, in Fak L&W. • 30/10 om 20.00 u: Film: The hunchback of Notre-Dame, in MSI 03.18.

Apoloon

- 29/10 Doop en Doop-TD, in Waalberg.
- 30/10 Fuif: ex-groentjes-special, in Wink.

Crimen

- 30/10 om 22.00 u: Halloweenparty, in Tir na'n'og.

Eoos

- 27/10 om 20.00 u: Presidiumvergadering, in Perma. • 28/10 om 22.00 u: L&W-Fuif, in Lido. • 30/10 Tappen in de fak.

Germania

- 27/10 Guardian angel night, in Pangaea.
- 28/10 om 22.00 u: L&W-Fuif, in Lido.
- 29/10 om 20.00 u: Film: From dusk till dawn, in MSI 03.18. • 30/10 om 20.00 u: Proffenkewis.

Historia

- 28/10 om 20.00 u: Film: Apocalypse now, in MSI 03.18, toeg. gratis. • 28/10 om 22.00 u: L&W-Fuif, in Lido.

Klio

- 28/10 Fuif: L&W-TD. • 29/10 om 21.00 u: vergadering: PV, in 's Meiersstraat 5.

LBK

- 27/10 om 22.00 u: Palm en smartlappen, in

Gnorgl. • 27/10 om 22.00 u: Palm en Smartlappen, in Gnorgl. • 30/10 om 20.00 u: Parkantus, in Patapoel. • 31/10 om 15.00 u: Opening gebouw landbouwfakulteit.

Medica

- 27/10 om 22.00 u: Oost-Vlaamse avond, in Doc's Bar, toeg. gratis. • 28/10 om 18.00 u: Inschrijvingen ski, in Doc's Bar, toeg. gratis. • 29/10 om 19.30 u: Ierland-België, in Doc's Bar, toeg. gratis. • 30/10 om 22.00 u: 10 jaar Doc's Bar: optreden Jo Swingo en de Swingo's plus tentoonstelling, in Doc's bar, toeg. gratis. • 03/11 om 20.00 u: Kantus 2e kan, in ZaMo, toeg. gratis.

NFK

- 28/10 om 13.00 u: Broodmaaltijd. • 30/10 om 22.00 u: Fuif, in Cuythoek.

Pedagogische Kring

- 28/10 om 19.00 u: Naar tien om te zien. • 30/10 om 22.00 u: Fakbaravond: Casino.

Psychologische kring

- 27/10 om 14.00 u: Bezoek aan Dali-Brugge. • 28/10 om 20.00 u: vergadering: KV. • 29/10 om 22.00 u: Doopfuif, in Lido.

VTK

- 27/10 om 11.30 u: Broodjes, in Theokot, toeg. gratis. • 27/10 om 21.00 u: Tequila-avond met schlagers, in 't Elixir, toeg. gratis. • 29/10 om 20.00 u: Voorstelling Indonesiëreis, in auditorium A op Esat, toeg. gratis. • 30/10 om 21.00 u: Halloweenavond, in 't Elixir, toeg. gratis. • 31/10 om 11.00 u: Carte Blanche met elektrische viool, in 200M07, toeg. gratis. • 31/10 om 11.00 u: Happy Hour, in 't Elixir, toeg. gratis.

“Ik ben één van de laatste dinosaurïers”

orige week donderdag hield Eric de Kuyper, schrijver-professor-teatermaker-regisseur-danschoreograaf-journalist-minzaam man - en

nog veel meer, de derde Paul van Ostaïenlezing. De lezing was opgebouwd rond het moeilijke thema van de identiteit. De Kuyper is een van de laatste tweetalige Brusselaars, twijfelde of hij in het Nederlands of Frans zou schrijven, wilde zich in Parijs vestigen maar werd door het lot naar Nijmegen gevoerd; waar hij over zijn Belgische jeugd jaren begon te schrijven. Een belangrijk deel van de lezing was gewijd aan de vraag waarom de dingen gebeurd zijn zoals ze gebeurd zijn, wat bepaalt onze keuzes, toeval of noodzakelijkheid? Eric de Kuyper geeft een antwoord.

Veto: Tijdens uw lezing had u het over de imperialistische zendingsdrang van de Franse cultuur en de afwezigheid van een dergelijke drang bij de Nederlandse cultuur. U beweerde trouwens dat u de Fransen daar erg dankbaar voor bent. Was het niet zo dat de Franse staat gewoon sterk centralistisch was en alle dialecten wilde uitroeien, dat de overdracht van hun cultuur daar meer een neveneffect is?

Eric De Kuyper: «Daar heb je natuurlijk wel gelijk in, maar dat geldt voor Nederland ook. In verschillende landen zijn de dialecten platgestreken voor één, unieke beschavingstaat. Duitsland en Italië zijn daar goede voorbeelden van, zij ontstonden pas in de negentiende eeuw, en natuurlijk is dat ook een tipisch Frans fenomeen: allemaal landen met een sterke politieke achtergrond. In mijn lezing probeerde ik echter de situatie te schetsen van iemand die open staat voor beide culturen maar van de ene te veel en de andere te weinig krijgt. Nederland was lange tijd niet geïnteresseerd voor Vlaanderen. Zij hadden nooit de behoefte om, zoals de Duitsers een Goethe-instituut hebben, hier cultureel aanwezig te zijn.»

Kanton

Veto: In uw lezing had u het over de Franse tegenover de Nederlandse cultuur, en de Belgische mite. Is er dan niet iets als een tipisch Belgische, of een Vlaamse en Waalse cultuur?

De Kuyper: «Sinds het ontstaan van de Belgische staat in 1830 heeft iedereen het toch moeilijk gehad om zich te identificeren met dat land. De Belgische ideologie is nooit een vanzelfsprekendheid geweest. We hebben dat nooit beleefd zoals de Zwitsers dat beleven. Het Belgische patriotisme heeft altijd iets lachwekkend en ironisch gehad.»

Veto: In Zwitserland heerst er toch ook een zeer sterk regionalisme. Elk kanton van de Zwitserse federatie heeft een uitgesproken identiteit.

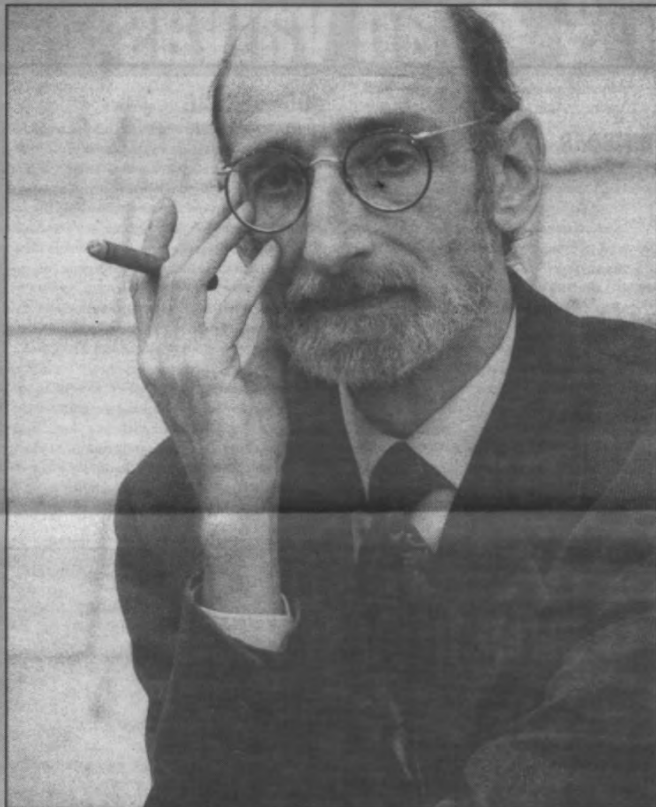
De Kuyper: «Absoluut, zij kunnen elkaar niet luchten, het is haast een grotere strijd dan tussen Vlamingen en Walen. En de rivaliteit beperkt zich niet alleen tot de vier taalggebieden maar is echt tussen elk kanton aanwezig. Maar op kritieke momenten zijn ze weer allemaal Zwitsers. Dan zijn ze gewoon tegen de anderen, of dat nu Fransen of Duitsers zijn. Zwitserland heb ik daarom altijd al een interessant fenomeen gevonden, zowel om de gelijkenis als de niet-gelijkenis met België. Zwitserland zou als een overwegend protestants land in principe veel gelijkenis met Nederland moeten vertonen maar dat is niet het geval. In Zwitserland is men niet bang om van het leven te genieten en zijn welvaart tentoon te spreiden. In Nederland wel.»

Veto: Wat vindt u dan van de huidige inspanningen van de Vlaamse politieke elite om een Vlaamse identiteit in de verf te zetten?

De Kuyper: «De situatie in België in de jaren zestig en zeventig was toch niet langer houdbaar. Er waren enorm veel spanningen die ook voelbaar waren in het dagelijkse leven. In dat opzicht heeft de federalisering veel goed gedaan, die spanning is nu weg. Het andere ekstreem is echter de zogenaamde Van Den Brande-ideologie waarbij er een soort zelfgenoegzaamheid optreedt die zelfs naar isolationisme neigt. Het is zo'n mentaliteit van 'wij zijn de beste en van de anderen moeten we niets hebben'. Zowel tegenover de Walen als tegenover de Nederlanders is dat zo. Het komt ook allemaal zo kunstmatig over, het heeft geen traditie, zoals het Franse chauvinisme. Niet dat je dat laatste als model moet nemen, maar de Van Den Brande-

voor mij wezenlijk is in mijn boeken — die splijting enzo — dat interesseert hen niet, het ontgaat hen totaal. Mijn boeken krijgen goede recensies, de mensen lezen ze graag, maar om andere redenen. Ik vind dat een beetje jammer, ik dring er altijd op aan, maar het was te complex waarschijnlijk, voor hun eenvoudige geesten (schertsend). Zo heb ik een lang interview van twee uur gehad voor de radio over vanalles en nog wat, zonder muziek olzo, en die vraag naar de Belgische erfenis — wat naar mijn gevoel wezenlijk is — kwam niet eens aan bod.»

Veto: Tijdens uw lezing heeft u het gehad over toeval en noodzakelijkheid in het leven. Het feit dat u nu in Nederland woont, is dat een toeval of een bewuste keuze?

Liever stoïcijn dan een wippend konijn

(foto Elena Schutjes)

ideologie is iets voor de 'nouveaux riches'. Het is erg kleinburgerlijk en niet bij de tijd.»

Erfenis

Veto: In Vlaanderen is er nu een culturele elite, met mensen als Geert van Istendael, Koen Peeters, Kamiel Vanhole, die Belgisch gezind is en zich afzet tegen de politieke elite. Voelt u zich daartoe aangetrokken?

De Kuyper: «Ik heb minder affiniteiten met iemand als Van Istendael, meer met Koen en Kamiel. Het komt omdat Van Istendael graag zeurt en kankert. Het is goed dat er zo iemand bestaat, hè, daarom moet ik het niet doen, gelukkig. In hun engszinheid zijn Peeters en Vanhole provocateurs, zoals Tom Lanoye op zijn manier. Ze zijn tegen die gladheid, die kunstmatige eenheidsidee. Ik voel daar inderdaad affiniteiten mee.»

Veto: Meer dan met Nederlandse schrijvers?

De Kuyper: «Oh, met de Nederlandse schrijvers heb ik helemaal geen affiniteiten en zij niet met mij. Er is een heel afsnijden dat hen ontsnapt. Die lezing die ik in Leuven heb gegeven, had ik in Nederland niet kunnen houden. Niemand zou ze gesnapt hebben, het interesseert hen ook niet. Wat

De Kuyper: «Dat is louter toeval. Ik wilde uit België weg en ik was aan het studeren in Parijs. Ik wilde mijn ontslag geven bij de BRT en werk gaan zoeken in Frankrijk. Ik had daar al een flat. En toen kwam daar plots een aanbieding om in Nijmegen in één jaar een afdeling theaterwetenschappen aan de universiteit uit te grond te stampen. Mijn plannen bevelen hen zodanig dat ik direct een aanstelling kreeg en ik heb die aanvaard. Het was niet mijn ambitie aan de universiteit te gaan werken, het viel zo uit de lucht. Het is louter toeval, absoluut geen keuze want mijn keuze was Parijs. Dat ik ben beginnen schrijven is ook toeval. Ik zat in Nijmegen, daar was een uitgeverij, Sun, met wie wij veel werkten aan vertalingen van Barthes en Foucault enzo. Die uitgeverij begon met een literaire reeks en vroeg of ik niks wilde schrijven. Ik denk dat veel van die dingen die achteraf onvermijdelijk lijken, berusten op toeval.»

Veto: Aan de ene kant zegt u dat het feit dat u voor het Nederlands koos op toeval berust, maar aan de andere kant hebt u op de lezing ook uw keuze tussen het Nederlands en Frans met argumenten gestaafd.

De Kuyper: «Tuurlijk kun je af en toe keuzes maken die definitief zijn. Ik was benoemd bij de BRT als ambtenaar. Ik had

daar tot mijn vijftenzestigste kunnen blijven, mijn carrière lag vast. Ik heb toen een keuze gemaakt: ik wilde daar niet meer blijven, na twaalf jaar. Er zijn dus bepaalde momenten waarop je toch iets kunt doen, maar het is relatief. Ik had nooit in het onderwijs willen terecht komen, nooit, en uiteindelijk kom ik daar toch in terecht. Dat is weer dat noodlot, maar je kunt het bepalen. Ik heb wel altijd geluk gehad dat ik zelf heb kunnen kiezen wanneer ik stopte met iets, ze hebben mij nooit aan de deur gezet.

Ambitie

Veto: En in Nederland bevalt het u?

De Kuyper: «Ja, Nederland is een heel vreemd land, een vreemde cultuur. Het is niet omdat de taal dezelfde is, dat de cultuur dat ook is. Hoe langer hoe meer besef ik dat. Ik voelde me daar vrij snel thuis en geaccepteerd, ik betaal mijn belastingen in Nederland enzovoort, maar ik ben eigenlijk geen Nederlander. Ik heb nog altijd mijn Belgische identiteitskaart, voor een deel mijn Vlaams aksent dat ik niet wil verliezen. Ook mijn onderwerpen en mijn manier van leven wil ik niet aanpassen. Maar als ik in België zou gewoond hebben, zou ik die boeken nooit geschreven hebben. Het zou totaal oninteressant zijn om over België te schrijven, als ik er zou wonen. Wat je dagelijks onder je neus hebt, inspireert niet. Er moet afstand zijn. Net zo zal ik maar over Nederland schrijven als ik er weg ben.»

“De Van Den Brande-ideologie is iets voor de ‘nouveaux riches’. Het is erg kleinburgerlijk en niet bij de tijd.”

Veto: U hield zich aanvankelijk bezig met theater, film, dans: allemaal ‘theatrale’ kunsten met decors, kostuums en publiek. Nu zondert u zich af aan een eenzaam tafeltje om te schrijven.

De Kuyper: «Het is totaal anders, vooral omdat in al die andere kunsten teamwork heel belangrijk is. Misschien is het een geval van saturatie, in mijn geval was het zo dat ik eens voor mezelf wou werken, helemaal alleen bepaalde dingen beslissen. Beide manieren van werken zijn interessant, maar ik wou eens iets anders — misschien heeft het ook met leeftijd te maken. Ik heb nooit willen kiezen voor één richting. Het ene moet het andere compenseren. Voor een carrière is het absoluut heel slecht om dat soort dingen te doen. Je stopt telkens. Mensen die de moed hebben om vijftig jaar lang films te maken, die staan veel verder in hun carrière. Ik heb veel energie, maar geen ambitie.»

Veto: Toen u het in uw lezing had over Brussel, klonk een zeker sinisme door.

De Kuyper: «Omdat die situatie van de tweetaligheid na mij snel verdwenen is. Ik ben één van de laatste dinosaurïers, één van de laatste tweetalige Belgen. Ik constateer dat ik heb er veel aan gehad, ik kan zowel in Nederland als in Frankrijk werken. Maar ik heb ook alle nadelen ervaren: dat je altijd tussen twee stoelen valt, noch door de één, noch door de ander wordt geaccepteerd. Zo heb ik ook voor mezelf de indruk dat ik geen van beide talen goed ken, niet zo goed als mensen met één unieke taal. Maar misschien is dat een illusie. Toch ben ik niet wrokkig. Ik vergeet de nadelen en zie de voordelen. Maar ik probeer de dingen niet te rooskleurig voor te stellen. In mijn boeken over mijn familie, schrijf ik niet over de antipathieke mensen. Ik kies ervoor de slechte kanten te vergeten, maar als je mij vraagt of we terug moeten naar die situatie (tweetaligheid, nvdr) dan zeg ik ‘pas op, alles heeft zijn goede en zijn slechte kanten’.»

Benny Debruyne
Evert Kets